

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АП ВОЈВОДИНА
ОПШТИНА ПЛАНДИШТЕ
ОПШТИНСКА УПРАВА
Број: 501-2/2021-02-IV
Дана: 23.03.2021.
ПЛАНДИШТЕ

На основу члана 15. став 4. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник Републике Србије“, број 135/04 и 25/15), члана 136. став 1. и члана 141. став 7. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 18/16 и 95/18 - аутентично тумачење), а решавајући по захтеву оператора „Виндија“ д.о.о. Лajковац, за издавање интегрисане дозволе, заведене под бројем 501-2/2021-02-IV од дана 11.01.2021. године, Општина Пландинште, Општинска управа, доноси:

РЕШЕЊЕ
о издавању интегрисане дозволе

Издаје се интегрисана дозвола рег. број 2, оператору „Виндија“ д.о.о. из Лajковаца, улиса Београдски пут број 37, за рад целокупног постројења и обављање активности интензивног това бројлера, на локацији фарме Велика Греда к.п. бр. 1102 КО Велика Греда, општина Пландинште, и утврђује следеће, и то:

I ОПШТИ ПОДАЦИ

1. Општи подаци о интегрисаној дозволи

Интегрисана дозвола регистарског броја 2 издаје са привредном друштвом „Виндија“ д.о.о. из Лajковаца, (у даљем тексту: Оператор) за постројење на кат. парцели број 1102 КО Велика Греда, територија општине Пландинште, сходно Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, број 135/04 и 25/15), Уредби о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола („Службени гласник РС“, број 84/05), Правилнику о садржини и изгледу интегрисане дозволе („Службени гласник РС“, број 30/06, 32/16 и 44/18 - др. закон), Уредби о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима („Службени гласник РС“, број 84/05) и Уредби о критеријумима за одређивање најбољих доступних техника, за примену стандарда квалитета животне средине и одређивање граничних вредности емисија у интегрисаној дозволи („Службени гласник РС“, број 84/05).

Према Уредби о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола („Службени гласник РС“, број 84/05), Оператор припада постројењима и активностима за које се издаје интегрисана дозвола и то дефинисана под тачком 6. Остале активности, подтакка 6.6. Постројења за товљење живине или свиња са више од: (а) 40.000 места за живину,

У складу са наведеним, Оператор се обратио надлежном органу, Општинској управи Планиште, Одјељењу за просторно планирање, урбанизам, грађевинарство, заштиту животне средине, комунално стамбене послове, инспекцијске послове и пољопривреду, са захтевом за издавање интегрисане дозволе.

2. Општи подаци о постројењу

Фарма Велика Греда пуштена је у рад 1984. године, а у саставу „Випдија“ д.о.о. Јајковац, је од 2009. године, када је извршена реконструкција свих објеката на фарми.

Фарма је изграђена на катастарској парцели 1102 КО Велика Греда, чија површина износи 84.732 m². Земљиште се води као грађевинско земљиште, изван грађевинског подручја.

Фарма се налази ван насељеног места, поред пута ГБ реда Вршац-Зрењанин, па територији која припада општини Планиште.

У бликој околини фарме нема стамбених објеката, нити заптићених природних или културних добара. Фарма је са свих страна окружена обрадивим пољопривредним површинама.

Употреба објеката на фарми је одобрена Решењем Секретаријата за опште, управне и инспекцијске послове Општине Планиште бр. 351-146/84-02 од 30.10.1984. године. Нови објекат, који је изграђен 2015. године, магацин и шупа за сламу су озакоњени Решењем о озакоњењу објекта Општинске управе Општине Планиште бр. 350-25/2016-02-IV од 10.01.2017. године.

На фарми се налазе следећи објекти: 17 објеката за тов бројлера, објекат за раднике, 18 силоса за храну за тов бројлера, трафостаница, бунар са пумином станицом и хидрантом, радионица, дизел агрегат за резервно снабдевање електричном енергијом, падstreшница за складиштење простирике, септичка јама, објекат за привремено чување угинулих животиња и саобраћајнице у кругу фарме. За загревање објеката за тов пилића користе се гасне грејалице, а за загревање воде за потребе радника и грејање просторија у којима бораве радници, користи се котао на гас, снаге 26,7 kW, који се налази у посебној просторији у оквиру објекта за раднике.

Оператор поседује властити бунар и прибавио је водну дозволу за захватање воде из бунара и за испуштање отпадних вода.

Круг фарме је ограђен жичаном оградом. На улазу на фарму налазе се колска и пешачка дезбаријера. Путеви унутар фарме су асфалтирани и уређени. Зелене површине на локацији су хортикултурно уређене.

На фарми се врши тов бројлера од самог прихвате једнодневних пилића из инкубаторских станица из Хрватске, па све до испоруке уговорских бројлера старости од 31 до 43 дана или просечне телесне масе од 1,60 до 2,60 kg. Бројлери су намењени кланици с прерадом у Планишту, која је у власништву компаније „Випдија“ д.о.о. Јајковац, где се бројлери упућују на даљу обраду и финалу прераду и као готов производ дистрибуирају на тржиште.

По решењу Управе за ветерину Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде бр. 323-07-08052/2020-05 од 17.09.2020. године, фарма је регистрована на 293.000 бројлера

у турнусу. Како се годишње изводи у просеку 5,5 турнуса, производња на годишњем нивоу износи максимално 1.611.500 бројлера.

Помоћни процеси непосредно везани за тов бројлера дефинисани су основним карактеристикама технолошког процеса това и састоје се од: грејања производних објекта, вентилације производних објекта, мерења пилића, шкартирања, поступања са простиром, збрињавања угипулих животиња, збрињавања стајљака, ремонта, биозаштите и сл.

Рад фарме се обавља 24 часа дневно и организован је у 3 смене током целе године. На фарми је запослено 19 радника.

3. Напомене о поверљивости података и информација

На основу члана 9. став 1. тачка 10. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животиње средине („Службени гласник РС”, број 135/04 и 25/15), Оператор је надлежном органу доставио и Изјаву којом се потврђује да су информације садржане у захтеву истините, тачне, потпуне и доступне јавности. Изјава је приложена уз захтев интегрисане дозволе и овом изјавом Оператор је потврдио да јавност има приступ захтеву за издавање интегрисане дозволе у целини, осим информација које садржи пословну тајну и за које захтева ограничени приступ јавности, подаци који су изражени новчано и делови су уговора који дефинишу финансијске односе са пословним партнерима и подаци који се односе на остварене производне параметре, а који су последица специфичних примена технологија.

4. Информација о усаглашености

Захтев за добијање интегрисане дозволе, заведен под редним бројем 501-2/2021-02-IV од дана 11.01.2021. године од стране Општине Пландиште, Општицка управа, који је Оператор поднео у складу је са одредбама Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животиње средине („Службени гласник РС”, број 135/04 и 25/15), Правилником о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе („Службени гласник РС” број 30/06, 32/16 и 44/18 - др. закон), Уредбом о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима („Службени гласник РС”, број 84/05) и Уредбом о критеријумима за одређивање најбоље доступних техника, за примену стандарда квалитета, као и за одређивање граничних вредности емисија у интегрисаној дозволи („Службени гласник РС“, бр. 84/05).

Захтев за добијање интегрисане дозволе садржи све податке и потребну документацију прописану поменутим Законом и подзаконским актима.

II АКТИВНОСТ ЗА КОЈУ ЈЕ ЗАХТЕВ ПОДНЕТ И ОЦЕНА ЗАХТЕВА

1. Кратак опис активности за коју је захтев поднет

Оператор је у поглављу 2.1 Захтева за издавање интегрисане дозволе и у Прилогу 2, који је доставио уз захтев, дао детаљан опис активности за коју је захтев поднет.

На фарми Велика Грда, која је у власништву компаније „Виндија“ д.о.о. Лајковац, врши се тов бројлера, од самог прихвата једнодневних пилића из инкубаторских станица из Хрватске, па све до испоруке утovљених бројлера старости од 31 – 43 дана или просечне телесне масе 1,6 - 2,6 kg. Бројлери су намењени кланици с прерадом у Пландиншту, такође у власништву „Виндије“ д.о.о. Лајковац, где се упућују на даљу обраду, финалну прераду и као готов производ дистрибуирају на тржиште.

Капацитет фарме износи до 293.000 комада пилића (бројлера), по циклусу. Годишње се у просеку одвија 5,5 циклуса това.

Производни циклус обухвата: пријем и смештање једнодневних пилића у објекте, узгој (исхрану и лечење), утовар и транспорт у кланицу и припрему објекта за нови циклус производње (изношење чврстог стајњака, прање и дезинфекција).

Једнодневни пилићи из Виндијиног матичног јата се на фарму довозе у климатизованом камиону, смештени у картонским кутијама. Након истовара свих кутија, пилићи се пажљиво истресају, врши се контролно бројање и вагање. Угинули пилићи (транспортно угинуће) се одмах уклањају из производног објекта.

Период това започиње након периода прихвата. У том периоду се оптималним производним условима осигурава добар прираст, уз одговарајући утрошак хране и воде, као и одржавање морталитета унутар предвиђених норматива. Узгој бројлера се врши подним системом (чун бетонски под са простијирком).

Смешта за исхрану пилића се набавља од производјача Унип+ из Ваљева, који је у саставу предузећа „Виндија“ д.о.о. Лајковац, а врши се у затвореним цистернама и повремено у цаковима. Готова сточна храна за прехрану пилића се складишти у силосима. Укупно се на фарми налази 18 силоса, од којих је 10 капацитета 13 t, а 8 капацитета 16 t. Храна се из силоса у систем храпилина допрема аутоматски преко усисних кошева.

За напајање бројлера се користи затворени систем (нипл систем), а вода се користи из сопственог бупара на фарми.

За простијирку се користи слама. Дебљина простијирке у објекту зависи од годишњег доба: у летњем периоду је од 5 до 6 cm, а у зимском од 6,5 до 7 cm.

Изјубривање објектата за узгој врши се на крају товног циклуса, а стајњак (искоришћена простијирка) се након изјубривања производних објеката предаје пољопривредном предузећу са којим је склоњен уговор о одношењу. На локацији се води евиденција о количинама насталог и предатог стајњака.

Систем грејања у објектима за тов пилића састоји се од гасних грејалица. За одржавање потребне температуре у објектима за узгој пилића користе се гасне грејалице, снаге 11,7 kW. У зависности од величине објекта, у сваком од њих је распоређено 10 до 16 грејалиша. За загревање воде за потребе радника и грејање просторија у којима бораве радници користи се котао на гас, снаге 26,7 kW.

Зависно од годишњег доба, користи се вентилација која се прилагођава према старости пилића. Сврха вентилације је да се прекомерна влага из објекта избаци и осигура довољна количина свежег ваздуха за пилиће. Систем вентилације се састоји од бочних и кровних вентилатора. У склопу вентилационог система користе се и разменјивачи топлоте

типа вода-воздух (систем за евапоративно хлађење), монтирали на бочном зиду са спољне стране, за додатно расхлађивање објекта током летњих месеци.

На фарми се поступа у складу са препруком да се првих 7 дана користи интензитет светла од минимум 20 lux. У сваком од 17 објекта је инсталiran одговарајући број расветних тела довољан за захтевани интензитет осветљења.

Угинулe животињe и јединке којe су неискористивe за тов сакупљајu сe у ПВЦ кссе, којe сe налазe у предпросторu сваког објектa за тов пилићa. Након сакупљањa, затварајu сe и стављајu у замрзвач. Угинућa сe забрињавајu свакодневно, а одвођењe сa локацијe обављa правно лице којe јe овлаптићeno за ову врсту послa, на основu склопљеног уговорa.

На kraju циклусa тova, пилићi сe шаљu на kлањe. Седам до осам сati пре kлањa, пилићima сe ускраћuјe хранa, док сe вoda ускраћuјe непосредно пред излов, затварањem водe и подизањem система поješta. Светло сe искључујe истовремено сa затварањem водe. Излов сe обављa ручno. Приликом излова сa пилићima сe поступa u складu сa правилима за добробит животињa. Пилићi сe убацујu у ПВЦ сандуке (гајбе) којi сe потom утovарујu на камион за транспорт до kлашице.

У међутурнusnoj паузи, обављајu сe активности на чишћeњu и дезинfeкциjи производних објектa. Након одвођењa пилићa сa фармe и изђубrивањa, објекти сe чистe, при чemu сe примењuje tзв. суво чишћeњe. Поступак сувог чишћeњa почињe демонтажom опремe u објектu, при чemu сe деo опремe износи u предпростор, a нишл системи напајањa и линијe за храњeњe остајu u објектu, aли сe подижu па највишу тачку. Потом сe врши механичко чишћeњe, што подразумeва чишћeњe грубим полипропиленским четкамa, a затim чишћeњe обичним метламa и финијим метламa за укlaњaњe ситнијих нечистоћa сa плаfона, опремe, zidova и подова објектa. Поступак сe спроводи од плаfона премa подu, укључујuјi свu присутну опремu. Након тогa следи издувавањe. Сва прикупљeна прaшина изпоси сe и одlажe u контeјнер за комунални отпад. Након тогa сe врши дезинfeкциjа објектa средствимa којa су регистрована за коришћeњe у Србиji, a затim следи кречењe унутрашnjих zidova. Потом сe уноси сламa, којa сe равномерно распоређuje по објектu. Сlama сe допремa од познатog добављачa, a приликом испоруке сe врши органолептичki прeглед, a по потребi и контролa u интерnoj лабораториji. Дезинфиkована опремa сe монтира и врши сe завршно замагљивањe раствором формалина. На kraju сe објекти загревајu, a после 48 sati проветравајu минимум 24 sata и тада су спремni за прихват нових пилићa.

Биозаштита подразумeвa пiz мera којe сe примeњuje u циљu сmaњiвaњa могућnosti појавe заразnih болести na фарми. С обзиром da су људи и опремa главni разлог хоризонталнog ширењa заразnih болести, кретањe и транспорт на фарми су контролисани и ограничени. На улазu u фарму и u сваки од објектa za тov, налазe сe дезбаријере. У сваком објектu постоji место предвиђeno за дезинfeкциjу руку. На локациjи јe осигурано место (просторијa) за пресвлачењe посетилаца и радника пре уласка u производни деo фарme. Сав aлат и опремa, којi ћe сe користити na фарми, морајu бити чисти и дезинфиkовани. У самом производном делу локациjе обавезно јe придржавањe редоследa кретањa od најмлађih ка најстariјим пилићima.

2. Опис локације на којој се активност обавља

Фарма бројлера Велика Греда се налази у близини насеља Велика Греда, општина Пландинце, у оквиру Јужнобанатског округа, у југоисточном делу АП Војводина. Налази се на катастарској парцели број 1102 К.О. Велика Греда, на $45^{\circ}15'06.0''$ северне географске ширине и $21^{\circ}03'30''$ источне географске дужине и на падморској висини од 75 м. Површина комплекса износи 84.732 m^2 , при чему производни објекти заузимају 16.284 m^2 .

Поред фарме пролази пут Вршац - Зрењанин. Најближи објекти становића се налазе у селу Велика Греда на удаљености од око 700 м југозападно од фарме и у селу Банатски Соколац, на удаљености од око 2 km североисточно од фарме. Пландинце се налази на око 5 km југоисточно од фарме Велика Греда, Вршац је на око 22 km југоисточно ваздушним путем, док се Алибупар налази на удаљености од око 20 km југозападно од фарме.

Фарма Велика Греда је са свих страна окружена обрадивим површинама.

У радиусу од 5 km око фарме не постоје никакве заштићене природне зоне, као ни заштићени објекти културе.

Копија плаана је дата у Захтеву за издавање интегрисане дозволе.

3. Постојеће дозволе, одобрења и сагласности

У Прилогу 1 Захтева, Оператор је доставио копије свих дозвола, одобрења, сагласности и других аката релевантних за интегрисању дозволу, издатих од стране надлежних органа и то:

- Решење о употреби дозволи, Општина Пландинце, Секретаријат за опште, управне и инспекцијске послове, број 351-146/84-02 од 30.10.1984. године;
- Решење о озакоњењу објекта, Општина Пландинце, Општинска управа, број 351-25/2016-02-IV од 10.01.2017. године;
- Решење о упису у Регистар објекта, Управа за ветерину Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, бр. 323-07-08052/2020-05 од 17.09.2020. године;
- Решење о водној дозволи, Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине“ Нови Сад, број I-716/5-18 од 07.08.2019. године;
- Решење о овери билансних геолошких резерви подземних вода, Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине АП Војводина, број: 115-310-294/2013-02 од 15.07.2014. године;
- Решење о одређивању зона санитарне заштите изворишта подземних вода, Министарство здравља РС, број 530-01-386/2017-01 од 24.10.2017. године;
- Решење о одређивању места и дужине карантина, Управа за ветерину Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, бр. 323-05-0960/2020-05 од 18.09.2020. године;
- Решење о категоризацији објекта према степену угрожености од пожара, МУП Републике Србије, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у

Ваљеву, Одсек за превентивну заштиту, под 09/10/2 број: 217-12942/16 од 02.02.2017. године;

- Препис листа непокретности број: 1403 КО Велика Греда са Копијом катастарског плана, Републички геодетски завод, Служба за катастар непокретности Пландиште.

4. Главни утицаји на животну средину

Главне утицаје на животну средину Оператор је описао у поглављу 2.3 Захтева - Кратак извештај о значајним утицајима на животну средину.

Главни извори емисија у ваздух, до којих може доћи на предметној фарми бројлера Велика Греда, се односе на исхрану животиња (може доћи до емисија прашкастих материја – PM и метана - CH₄) и начин гајења животиња и одржавања околине (може доћи до појаве смисија амонијака - NH₃, PM и неметанских испарљивих органских једињења - NMVOCs), емисије из процеса сагоревања природног гаса у котлу, као и емисије прашине са отворених манипулативних површина.

Поред поменутог, извор смисије на фармама може представљати и складиштење стајљака (где се могу јавити NH₃, азотмоноксид - NO, NMVOCs, CH₄), али се на фарми Велика Греда емисије из овог извора не јављају, јер се стајљак не складиши на фарми, већ се предаје заинтересованом правном лицу директно из објекта за тов. С обзиром на то, као и па чињеницу да се бројлери држе искључиво у затвореним објектима, не очекују се ни значајније појаве непријатних мириза, као ни значајније емисије прашкастих материја.

На фарми нема тачкастих технолошких стационарних извора (смитсра) загађујућих материја у ваздух. Једини стационарни извор емисије загађујућих материја у ваздух је котловско постројење на природни гас, које спада у мала постројења за сагоревање. Снага котла износи 26,7 kW. Загађујуће материје које се прате су угљен моноксид (CO) и азотови оксиди изражени као NO₂. Мерења се спроводе два пута годишње и обавља их акредитована и овлашћена организација. Прво мерење се обавља у току првих 6 месеци у години, а друго у току других 6 месеци у календарској години. С обзиром на карактеристике котла и горива, очекује се да ове емисије буду занесмарљиве.

Главни извор емисија загађујућих материја у ваздух на фарми Велика Греда представљају исцести систем вентилације на објектима за узгој. При свакодневном раду фарме и интензивном узгоју животиња, јављају се различите загађујуће материје, а најважније су амонијак, прашина, азот-монооксид и метан. Појави непријатних мириза највише доприносе амонијак и водоник-сулфид који настају распадањем органских супстанци које су присутне у производима метаболизма животиња.

Објекти за тов бројлера нису опремљени системом за пресчишћавање отпадних гасова и немају емитере у класичном смислу на којима би било могуће мерити емисију загађујућих материја у ваздух, већ се емисије прате као емисије из дифузних извора, односно прерачунавају се у складу са Прилогом број 5 Правилника о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Сл. гласник РС“, бр. 91/10, 10/13 и 98/16).

До сада није било жалби везаних за појаву непријатних мириза са фарме Велика Греда.

У циљу добијања индикативних података о концентрацијама загађујућих материја у ваздуху, крајем 2014. и почетком 2015. године, спроведена су испитивања амбијенталног ваздуха у околини фарме. Вршено је праћење концентрација водоник сулфида (H_2S) и амонијака (NH_3) у континуитету 7 дана на једном мерном месту (на западној граници парцеле према насељеном месту Велика Греда), а мерење укупних таложних материја (УТМ) је вршено у периоду од месец дана, при чemu је добијен један усредњени узорак. Мерења су спроведена у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13). На основу резултата може се констатовати да су свих 7 измерених вредности концентрација H_2S и NH_3 , као и усредњена вредност УТМ, значно испод Уредбом дефинисаних максимално дозвољених концентрација (МДК).

На фарми постоји бунар из кога се користи вода за напајање пилића и остale потребе. У току това пилића вода се користи за напајање живине, као и за наношење дезинфекцијенса на површине производних објеката у току ремонта, односно времена када у производним објектима не борави живина. Вода у току производње не доспева ван објекта, већ се утруши кроз конзумацију живине, а евентуални расип упије простирка (слама). Квалитет воде се контролише од стране акредитоване и овлашћене лабораторије, док се интерне контроле у лабораторији обављају у току сваког циклуса това.

На фарми се генеришу атмосферске отпадне воде, санитарно-фекалне отпадне воде и отпадне воде из баријера за дезинфекцију. Других отпадних вода нема. Атмосферске воде се испуштају у земљанске канале, који се налазе поред сваког објекта за тов, док се санитарне и отпадне воде из дезобаријера испуштају у посебне јаме (сантичка и сабирна јама).

За коришћење бунарске воде и испуштање отпадних вода Оператор је исходовао водну дозволу.

Земљиште на предметној локацији се води као грађевинско земљиште изван грађевинског подручја. Загађење земљишта може настати као последица неадекватног одлагања опасног отпада, непридржавања поступака у технолошком процесу, као и услед елементарних непогода. Из тог разлога се едукују сви радници који раде са отпадом и врше се редовни прегледи опреме. Оператор, осим това пилића, не врши друге пољопривредне активности, стога су и опасности од загађивања земљишта минималне. Загађење земљишта спречава се прописним одлагањем отпада у посебне посуде које празне овлашћене организације.

На фарми настају следеће врсте отпада: отпадни папир, капселаријски материјал, мешани комунални отпад и амбалажни отпад од вакцина и лекова. Отпад се на прописан начин привремено одлаже и предаје на третман или коначно одлагање, овлашћеним предузетима, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 - др. закон). Различите врсте рециклабилног отпада се, у складу са потписаним уговорима, предају предузетима која су овлашћена за управљање одговарајућом врстом рециклабилног отпада. Комунални отпад се одлаже у металне котејнере, а затим га са локације фарме, на основу склопљеног уговора, односи предузеће коме је поверено обављање послова управљања комуналним отпадом, у складу са Законом о комуналним делатностима („Сл. гласник РС“, бр. 88/11, 104/16 и 95/18). Амбалажни отпад од вакцина и лекова збрињава надлежна ветеринарска станица, која спроводи ветеринарску запититу на фарми Велика Греда. Начин привременог складиштења опасног

отпада прописан је Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС“, бр. 92/10).

Стажњак се не складиши на фарми, већ се продаје пољопривредном предузећу са којим је склоњен уговор и директно се из објеката за тов одвози возилима купца.

Угинули пилићи се у ПВЦ врећама, запремине 40 l, привремено складиште у замрзивачу у објекту за смештај угинулих животиња. Одвођење угинулих животиња обавља правно лице које је овлашћено за ову врсту послана и са којим је склоњен уговор.

Буку на фарми стварају: доставна возила, вентилатори и поједина механизација, која се рече користи (нпр. косачица којом се уређују травнате површине). Бука из производних објеката је писког интензитета, посебно из разлога што су објекти добро звучно изоловани. Најближи стамбени објекти у близини фарме Велика Греда налазе се на удаљености од око 700 m, у правцу насеља Велика Греда и око 2 km у правцу насеља Банатски Соколац, тако да се може констатовати да у близини фарме нема осетљивих рецептора.

До сада није било притужби околног становништва и организација на ниво буке који потиче са фарме. Индикативна мерења нивоа комуналне буке су обављена 17.12.2014. године у дневном режиму и 25.12.2014. године у вечерњем и ноћном режиму. Измерене вредности, за сва три режима, не прелазе граничне вредности индикатора буке прописане Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцсењивање индикатора буке, узнемирања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС“, бр. 75/10), за зону са којом се фарма граничи, а то је зона 3 - чисто стамбена подручја, код које дозвољени ниво буке за дневни и вечерњи режим износи 55 dB(A), а за ноћни 45 dB(A).

Саобраћајница уз фарму нема густ проток, па је стварање буке из тог извора минимално.

Главне потенцијалне удеосне ситуације на фарми Велика Греда су појава пожара и масовна угинућа животиња услед појаве заразних болести или других узрока.

У случају удеса на фарми, поступа се по Плану заштите од удеса и Плану управљања отпадом, које је Оператор доставио у склону захтева за издавање интегрисане дозволе.

5. Коментари/мишљења

У току спровођења процедуре издавања интегрисане дозволе, на основу комплетног захтева и документације од стране Оператора, регистрованог под бројем 501-2/2021-02-IV од дана 11.01.2021. године, надлежни орган, Општинска управа Општине Пландинште, дана 25.01.2021. године издало је обавештење за јавност о пријему захтева за интегрисану дозволу у листу „Вршачке вести“ и на сајту општине Пландинште (www.plandiste-opstina.rs), а упућено је и писмено обавештење следећим органима и организацијама: ЈП „Полет“ Пландинште, огласне табле месних заједница (13), огласна табла Општине Пландинште.

5.1. Органи локалне самоуправе

Нема примљених коментара од стране органа локалне самоуправе у вези са захтевом или нацртом дозволе.

5.2. Јавних и других институција

Нема примљених коментара од стране јавних или других институција у вези са захтевом или нацртом дозволе.

5.3. Надлежних органа других држава у случају прекограницног загађивања

Рад постројења именује утицаја на прекограчично загађење.

5.4. Коментари представника заинтересоване јавности

Нема примљених коментара од стране представника заинтересоване јавности у вези са захтевом или у вези са нацртом дозволе.

6. Процена захтева

6.1. Примена најбољих доступних техника (BAT)

За поређење усклађености фарме Велика Греда са захтевима најбољих доступних техника (BAT - *Best Available Techniques*) коришћени су следећи референтни документи:

- Референтни документ о најбољим доступним техникама за интензиван узгој живине и свиња (*Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs*) - IRPP, Европска комисија, фебруар 2017. (у даљем тексту IRPP 2017) и Закључци о најбољим доступним техникама, (*BAT conclusions*) - BATC, Европска комисија, фебруар 2017. (у даљем тексту BATC 2017);
- Референтни документ о најбољим доступним техникама за спретску ефикасност (*Reference Document on Best Available Techniques for Energy Efficiency*) - ENE, Европска комисија, фебруар 2009 (у даљем тексту ENE 2009);
- Референтни документ о најбољим доступним техникама за смисије из складишта (*Reference Document on Best Available Techniques on Emissions from Storage*) - EFS, Европска комисија, јул 2006 (у даљем тексту EFS 2006).

Усаглашеност процеса Оператера са најбољим доступним техникама приказана је у поглављу 3.3 Захтева, а детаљан опис је дат у документу Усклађеност фарме Велика Греда оператера „Виндија“ д.о.о. Лајковац са захтевима најбољих доступних техника (BAT). Уз овај документ је дат Програм мера прилагођавања рада постојећег постројења и активности условима прописаним Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине - „Виндија“ д.о.о. Лајковац, фарма Велика Греда.

Према приложеној документацији, може се закључити да Оператер испуњава захтеве прописане најбољим доступним техникама (BAT) у пајсћој мери и да се на фарми примењује добра пољопривредна пракса.

Усаглашеност са најбољим доступним техникама датим у IRPP 2017 и BATC 2017, постигнута је код следећих активности и фаза:

- Система управљања животном средином, увођењем Политике заштите животне средине и Политике квалитета и сигурности хране (IRPP 2017: Поглавље 5.1.1 и BATC 2017: Поглавље 1.1, BAT 1);

- Примене нутритивних техника при исхрани животиља, тако што је састав хране прилагођен специфичним потребама животиња у различитим стадијумима узгоја (вишефазна исхрана), (IRPP 2017: Поглавље 5.1.3 и BATC 2017: Поглавље 1.3, BAT 3 и 4);
- Ефикасног коришћења воде, кроз праћење потрошње и редовне контроле система водоснабдевања (IRPP 2017: Поглавље 5.1.4 и BATC 2017: Поглавље 1.4, BAT 5);
- Управљања отпадним водама, минимизацијом стварања отпадних вода применом сувог чишћења (IRPP 2017: Поглавље 5.1.5 и BATC 2017: Поглавље 1.5, BAT 6);
- Емисије прашине, чија појава је минимизована спровођењем адекватних мера у свим активностима које се спроводе на фарми, као што је примена *ad libitum* режима исхране, коришћење дуге сламе и правилно складиштење и транспорт хране (IRPP 2017: Поглавље 5.1.8 и BATC 2017: Поглавље 1.8, BAT 11);
- Мониторинга емисија амонијака (IRPP 2017: Поглавље 5.1.15 и BATC 2017: Поглавље 1.15, BAT 25) и прашкастих материја (IRPP 2017: Поглавље 5.1.15 и BATC 2017: Поглавље 1.15, BAT 27) из објекта за тов животиња, као и праћење процесних параметара (потрошња воде, електричне енергије, горива и хране, евендепција броја животиља који уђе на фарму и броја животиња који изађе са фарме, као и броја угинулих животиња и праћење количине генерисаног стајњака) (IRPP 2017: Поглавље 5.1.15 и BATC 2017: Поглавље 1.15, BAT 29), спровођењем одговарајућих прорачуна једном годишње, проценом уз помоћ фактора емисије и вођењем евиденције у циљу праћења емисија и процесних параметара;
- Емисије амонијака из објекта за узгој живине, с обзиром да су вредности емисија амонијака у оквиру препоручених BAT вредности, које су остварене системом смештаја са пуним подом, простиrom и механичком вентилацијом и системом за напајање без цурења (IRPP 2017: Поглавље 5.3.1 и BATC 2017: Поглавље 3.1, BAT 32).

Може се закључити да је највећим делом постигнута усаглашеност са најбољим доступним техникама (BAT) латим у Референтном документу о најбољим доступним техникама за интензиван узгој живине и свиња (IRPP 2017) осим оних најбољих доступних техника које нису применљиве или су делимично применењене.

Технике које нису применљиве су:

- Технике које се примењују за третман и поступање са отпадним водама - BAT 7 (IRPP 2017: Поглавље 5.1.5 и BATC 2017: Поглавље 1.5), зато што се на фарми Велика Греда не генеришу отпадне воде из технолошких процеса;
- Утврђивање и спровођење плана за управљање буком - BAT 9 (IRPP 2017: Поглавље 5.1.7 и BATC 2017: Поглавље 1.7) није применљив јер није било притужби на ниво буке са фарме, те није било потребе за израдом плана управљања буком;
- Технике за спречавање или смањење емисије непријатних мириза (IRPP 2017: Поглавље 5.1.9 и BATC 2017: Поглавље 1.9, BAT 12), као и технике мониторинга непријатних мириза BAT 26 нису применљиве, јер су осетљиви рецептори на великим растојању и нису забележене жалбе на појаву непријатних мириза;
- Технике које се односе на складиштење и третман чврстог стајњака на фарми и растурање стајњака по обрадивим површинама (IRPP 2017: Поглавља 5.1.9 - 5.1.13 и BATC 2017: Поглавља 1.9 - 1.13, BAT 13 - 22), нису применљиве јер Оператор

нема складиште стајњака на фарми, већ се он продаје и директно се из објекта за тов одвози возилима купца, по завршетку товног циклуса;

- BAT 28 (IRPP 2017: Поглавље 5.1.15 и BATC 2017: Поглавље 1.15), који се односи на мониторинг емисија амонијака, прашкастих материја и непријатних мириза из система за пречишћавање ваздуха, није применљив јер објекти за тов на фарми Велика Греда не поседују системе за пречишћавање ваздуха;
- BAT 30 (IRPP 2017: Поглавље 5.2.1 и BATC 2017: Поглавље 2.1), BAT 31, BAT 33 и BAT 34 (IRPP 2017: Поглавље 5.3.1 и BATC 2017: Поглавље 3.1), се не односе на фарме бројлера, па из тог разлога ове технике нису применљиве на предметну фарму.

Најбоље доступне технике које су делимично примењене су BAT 2, BAT 8 и BAT 10.

BAT 2 се односи на домаћинско пословање (IRPP 2017: Поглавље 5.1.2 и BATC 2017: Поглавље 1.2), које прати све активности које се спроводе на фарми. Све активности су усклађене са захтевима BAT 2 (образовање и обука радника, израда плана за поступање у случају изненадних емисија и ванредних ситуација, редовни прегледи, поправке и одржавање објекта и опреме и сузбијање гамади), осим складиштења угинулих животиња у циљу спречавања или смањења емисија, јер контејнери у које се из замрзивача пребацују угинули пилићи пре преузимања од стране организације овлашћене за њихов третман, немају могућност затварања. У циљу превенције непријатних мириза, Оператор је дужан да набави затворене контејнере одговарајуће запремине и да их држи затворене до доласка спасилачног возила организације овлашћене за преузимање угинулих животиња.

BAT 8 (IRPP 2017: Поглавље 5.1.6 и BATC 2017: Поглавље 1.6) се односе на ефикасну употребу енергије термичким изоловањем објекта, коришћењем штедљивих сијалица, оптимизацијом система за грејање и вентилацију, као и применом природне вентилације. Ради усклађивања са BAT 8, Оператор је предвиђено да, у оквиру техничког одржавања, изврши замену сијалица са ужареним влакном LED светиљкама, које су енергетски ефикасније. Такође, предвиђено је да се изврши провера постојеће термичке изолације на крововима и зидовима објекта за тов и да се по потреби постави лодатна термо изолација у циљу смањења топлотних губитака. На фарми се примењује природна вентилација, а системи за грејање и вентилацију су оптимизовани, с тим да ће се, у склопу редовног одржавања, дотрајали кровни вентилатори заменити новим, енергетски ефикаснијим.

Из превентивних разлога смањења нивоа буке, током редовног одржавања објекта, дотрајали и бучни кровни вентилатори ће бити периодично замењивани новим, мање бучним и енергетски ефикаснијим, чиме ће фарма у потпуности бити усклађена са BAT 10 (IRPP 2017: Поглавље 5.1.7 и BATC 2017: Поглавље 1.7).

Поменуте мере су предвиђене Програмом мера прилагођавања рада постојећег постројења и активности условима прописаним Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине „Виндија“ д.о.о. Лajковац, фарма Велика Греда и енергетским акционим планом који је представљен у оквиру Плана мера за ефикасно коришћење енергије.

Усаглашњост са најбољим доступним техникама датим у ENE 2009, постигнута је код следећих активности и фаза:

- Система управљања енергијом, кроз примену одговарајућих процедура и планова којима се осигурује континуирано повећање енергетске ефикасности и ефикасна

контрола процеса (ENE 2009: Поглавље 4.2.1 - BAT 1), које укључује и следећа поглавља ЕНЕ 2009: Одржавање стручности (Поглавље 4.2.6 - BAT 13), Ефикасну контролу процеса (Поглавље 4.2.7 - BAT 14), Одржавање (Поглавље 4.2.8 - BAT 15) и Мониторинг и мерење (Поглавље 4.2.9 - BAT 16);

- Планирања и успостављања циљева и задатака кроз планирање акција и инвестиција, периодичног спровођења енергетских прегледа, коришћење одговарајућих алата или методологија за идентификацију и квантификацију енергетске оптимизације, идентификацију могућности за оптимизацију и спровођење оптимизације енергетске ефикасности, успостављање индикатора енергетске ефикасности и спровођење порсјења са просечном секторском, националном и регионалном потрошњом (бенчмарк вредностима) ((ENE 2009: Поглавље 4.2.2 - BAT 2-9), као и одржавање енергетске ефикасности (ENE 2009: Поглавље 4.2.5 - BAT 12))
- Снабдевања електричном енергијом, оптимизације ефикасности снабдевања коришћењем фреквентног регулатора и правилним димензионисањим (ENE 2009: Поглавље 4.3.5 - BAT 21-23), као и редовним одржавањем електромотора (ENE 2009: Поглавље 4.3.6 - BAT 24);
- Коришћење система компримованог ваздуха, оптимизацијом радног притиска и одсуством цурења (ENE 2009: Поглавље 4.3.7 - BAT 25);
- Коришћења система пумпи, оптимизацијом рада и броја пумпи (ENE 2009: Поглавље 4.3.8 - BAT 26);
- Рада система за грејање, вентилацију и климатизацију, који су компјутерски оптимизовани (ENE 2009: Поглавље 4.3.9 - BAT 27);
- Коришћења расвете, с обзиром да је систем вештачког осветљења компјутеризован, при чему је интензитет и време коришћења вештачког осветљења прилагођено потребама животиња (ENE 2009: Поглавље 4.3.10 - BAT 28). Током редовног одржавања извршиће се замена сијалица са ужареним влаконом LED светиљкама.

Такође, неке од техника нису применљиве, и то:

- Оптимизација енергетске ефикасности у фази пројектовања постројења (ENE 2009: Поглавље 4.2.3 - BAT 10), јер се ради о постојећој фарми;
- Повећање интеграције процеса (ENE 2009: Поглавље 4.2.4 - BAT 11), јер није изводљиво коришћење енергије између више различитих процеса, нити са другим операторима;
- Технике оптимизације сагоревања, котловских парних система и рекуперације топлоте, као и могућности примене когенерације (ENE 2009: Поглавља 4.3.1 - 4.3.4 - BAT 17 - 20), због коришћења природног гаса као горива и мале снаге котла (26,7 kW) и
- Технике оптимизације операција сушења, сепарације и концентрације (ENE 2009: Поглавље 4.3.11 - BAT 29), из разлога што се ове операције на фарми Велика Греда не спроводе.

У оквиру Плана мера за ефикасно коришћење енергије, достављен је енергетски акциони план, са описом предложених мера. У овом документу су описане мере које Оператор планира да превентивно предузме ради постизања потпуне усаглашености са најбољим доступним техникама које се односе на енергетску ефикасност, као и динамика, опис планираних трошкова и начин контроле спровођења тих мера. Ове мере укључују:

- Смањење уговорене снаге са 250 kW на 180 kW;

- Компензација реактивне енергије;
- Замена сијалица са ужареним влаконом LED светиљкама, у оквиру редовног одржавања;
- Замена кровних вентилатора у систему вентилације и
- Постављање топлотне изолације у објектима за тов, по потреби, у оквиру редовног одржавања.

Усаглашеност са најбољим доступним техникама датим у EFS 2006, постигнута је код следећих активности и фаза:

- Општих принципа за спречавање и смањење емисија, складиштењем дизел горива у затвореном резервоару (EFS 2006: Поглавље 5.1.1.1);
- Складиштења чврстих материјала, чувањем хране у силосима и пажљивим спровођењем активности утовара и истовара у циљу одржавања чистоће манипулативних површина (EFS 2006: Поглавље 5.3.2 и Поглавље 5.4).

С обзиром да на фарми Велика Греда не складишти природни гас и да нема отворени резервоар, ни лагуна, захтеви који се односе на складиштење опасних течности и гасова, лагуне и отворене резервоаре (EFS 2006: Поглавље 5.1.1.2, Поглавље 5.1.3 и Поглавље 5.3.1) нису применљиви. Такође, на фарми се не обавља трансфер и руковање течностима и течним гасовима, тако да нису применљиве ни технике представљене у EFS 2006: Поглавље 5.2.

Са најбољим доступним техникама (BAT) датим у Референтном документу о најбољим доступним техникама за смисије из складишта (EFS 2006) делимично је усаглашена активност:

- Превенција инцидената и акцидената (EFS 2006: Поглавље 5.1.1.3). Око дизел агрегата постоји танквана за прихват евентуално испурелог горива из резервоара. Међутим, септичка јама није усаглашена са захтевима BAT у овом поглављу, те је Оператор дужан да направи непропусну септичку јamu за санитарно-фекалне отпадне воде из објекта за раднике, како се не би мешао садржај септичке јаме са подземним и атмосферским водама. Тиме ће се смањити могућност загађења земљишта и подземних вода, као и појаве испријаних мириза.

Поменута мера је дефинисана Програмом мера прилагођавања рада постојећег постројења и активности условима прописаним Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине „Виџија“ д.о.о. Лajковац, фарма Велика Греда.

6.2. Коришћење ресурса

Сировине и помоћни материјали:

Сировине, секундарне сировине и други материјали који се користе на фарми Велика Греда наведени су у поглављу 3.4 Захтева и у Прилогу 2, и то су:

- Сточна храна;
- Вода;
- Енергенти (природни гас, дизел, бензин);
- Простира - слама;
- Средства за дезинфекцију.

Сточна храна

Сточна храна се складиши у силосима који се налазе поред објекта за тов, и обухвата: житарице, минералне сировине, витамине, микроминерале и различите додатке. За исхрану се користи храна која садржи од 18 до 22% протеина и допрема се из фабрике Унип+ из Ваљева, која је у саставу предузећа „Виндија“ д.о.о. Лajковац. Током 2019. године на фарми Велика Греда је утрошено око 4.365 тона сточне хране.

Вода

Вода на фарми се користи за појење живине, санитарне потребе и за дезбаријере. На фарми постоји бунар у власништву Оператора, који се користи као водозахват. Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине“ Нови Сад издало је оператору „Виндија“ д.о.о. Лajковац, живинска фарма Велика Греда Решење о издавању водне дозволе број I-716/5-18 од 07.08.2019. године, којом је обухваћено захватање подземних вода бунаром Б-1 и испуштање отпадних вода. Важност дозволе је до 07.08.2024. године. Оператор је дужан да најкасније два месеца пре истека рока предметне водне дозволе поднесе захтев за издавање водне дозволе са новим роком важења.

Водна дозвола је саставни део докуметације која се предаје уз захтев за добијање интегрисане дозволе, те је поменуто Решење дато у оквиру Прилога 1 Захтева - *Решења надлежних органа*.

На фарми се води евиденција о стању резерви подземних вода, а потрошња се контролише преко водомера. Извештај о годишњој потрошњи за 2019. годину је приказан у табели 3.4.3 - *Потрошња воде*, која је дата у Захтеву за издавање интегрисане дозволе за рад фарме Велика Греда. У 2019. години на фарми је утрошено укупно 25.001 m^3 воде из властитог бунара, од тога за напајање пилића око око 13.500 m^3 , а остатак на хлађење објекта за тов, за чишћење и дезинфекцију објекта, за непроизводне потребе (кухиња, санитарна вода и др.) и за друге намене.

Енергија

Енергенти које Оператор користи су: природни гас, електрична енергија и дизел гориво, а у много мањој мери се користи и бензин као гориво за аутомобил. У табели 3.4.2 - *Потрошња енергената*, која је дата у Захтеву, и у табели 9.1 - *Сировине, секундарне сировине и друге материје* и табели 9.3 - *Потрошња енергената*, које су дате у Прилогу 2, дата је потрошња енергената горива која се користе на фарми Велика Греда.

Природни гас се користи као енергент за грсање товних објекта преко гасних грејалица (гасне грејалице су снаге $11,7\text{ kW}$ и има их од 10 до 16 по производном објекту у зависности од његове величине). Снабдевање гасом се обавља на основу Уговора о снабдевању природним гасом бр. 1-06/2019-23/2 од 01.01.2019. године, који је Оператор склопио са ЈП „Полет“ Пландине. Током 2019. године утрошено је $381.078,08\text{ m}^3$ природног гаса.

На фарми постоји трафостаница за електричну енергију капацитета 630 kW . Електрична енергија се користи за осветљење објекта и фарме, као и за покретање различитих уређаја и опреме.

Према подацима датим у табели 3.4.2 Захтева и 9.3 - *Потрошња енергената на фарми Велика греда* која је дата у оквиру Прилога 2, укупна годишња потрошња електричне

енергије у 2019. години износила је 335.517 kWh. Највећи део ове енергије се троши на осветљавање и вентилацију објекта.

Дизел гориво се користи за агрегат који се укључује у случају нестанка електричне енергије. На фарми Велика Греда се не врши складиштење дизел горива, већ се своје гориво налази у резервоару агрегата који је капацитет 800 литара. Током 2019. године утрошено је 5.610 литара дизел горива и 360 литара бензина.

Уз Захтев за добијање интегрисане дозволе, Оператор је приложио и План енергетске ефикасности.

Простирика

Као простирика на фарми Велика Греда се користи слама и то најчешће шепична и јечмена. Укупна годишња количина сламе, која се користи као простирика на фарми, износи 300 t. Сува слама се складиши испод надстрешнице, која искључиво служи за складиштење сламе.

Средства за дезинфекцију

Од средстава за дезинфекцију, на фарми Велика Греда се користе: креч (900 kg/год.), Virkon (350 kg/год.) и други дезинфекциони који се користе у знатно мањим количинама. Потрошња средстава за дезинфекцију у току 2019. године приказана је у таблици 3.4.1 Захтева за издавање интегрисане дозволе за рад фарме Велика Греда и у табели 9.1 Прилога 2.

6.3. Емисије у ваздух и њихов утицај на животну средину

Податке о емисијама у ваздух, Оператор је дао у Захтеву и то у:

- **Поглављу 3.5** Захтева за издавање интегрисане дозволе и у
- **Поглављу 4** Плана вршења мониторинга.

Главни извори загађивања ваздуха на локацији Оператора се деле на: тачкасте и дифузне изворе.

При узгоју пилића главни дифузни извори емисија загађујућих материја у ваздух на фарми су:

- исхрана животиња (јављају се прашкасте материје – PM и метан - CH₄),
- начин гајења животиња и одржавање околине (јављају се амонијак - NH₃, PM и неметанска испарљива органска јединица - NMVOCs),

Прорачун ових емисија врши се у складу са Правилником о методологији за израду националног и локалног извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Сл. гласник РС“, бр. 91/10, 10/13 и 98/16).

Такође на фарми постоји и један тачкасти извор енергије: емитер котла на гас. Из овог емитера, с обзиром на малу снагу котла и гориво које се користи (природни гас) могу се очекивати минималне емисије угљен моноксида и оксида азота, па се у емисијама прате угљен моноксид (CO) и азотови оксиди изражени као NO₂. Мерења се спроводе два пута годишње и обавља их акредитована и овлашћена организација и то прво месење у току

првих 6 месеци у години, а друго у току других 6 месеци у календарској години. С обзиром на карактеристике котла и горива, очекује се да ове емисије буду занемарљиве.

Мерење емисије загађујућих материја у ваздух из предметног котла обављено је 26.03.2019. године од стране акредитоване лабараторије Институт за безбедност и превентивни инжењеринг д.о.о. из Новог Сада. На основу резултата мерења закључено је да емисије загађујућих материја не прелазе граничне вредности емисије (ГВЕ) и да је, па основу тога, стационарни извор загађивања усклађен са прописима који утврђују ГВЕ.

Индикативно испитивање квалитета ваздуха обављено је од стране акредитоване лабараторије Институт за безбедност и превентивни инжењеринг д.о.о. из Новог Сада. Амонијак (NH_3) и водоник сулфид (H_2S) су испитивани преко дневних узорака који су узети у периоду од 17.12.2014. до 23. 21.2014. године, док је узорковање укупних таложних материја (УТМ) обављено у континуитету у периоду од 17.12.2014. до 16.01.2015. године и добијен је један усрдњи месечни узорак. Закључено је да није забележено ни једно прекорачење максимално дозвољених вредности.

Комплетни извештаји са поменутих мерења емисија загађујућих материја у ваздух и испитивањима квалитета ваздуха су дати у Прилогу 3 - *Извештаји о испитивањима и пословни уговори*.

Непријатни мириси би могли да се јаве у случају складиштења стајњака, међутим стајњак се не складиши на фарми, већ се на крају сваког циклуса одвози са локације па основу уговора који је склопљен са пољопривредним предузећем који тај стајњак користи за сопствене потребе.

Угинуле животиње би такође могле бити извори непријатних мириса, али се онце пакују у PVC вреће запремине 40 l и привремено складиште у замршивачима који се налазе у објекту предвиђеном за ту намену. На основу склонитељног уговора, одвожење угинулих животиња обавља овлашћена организација (више пута у току недеље у зависности од потреба).

У циљу превенције непријатних мириса, Оператор се обавезао да пабави затворене контејнере одговарајуће запремине и да их држи затворене до доласка специјалног возила организације овлашћене за преузимање угинулих животиња, што је дефинисано Програмом мера прилагођавања рада постојећег постројења и активности условима прописаним Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине „Виндија“ д.о.о. Лajковац, фарма Велика Греда, који је Оператор приложио уз Захтев.

Не јављају се други изразити извори непријатних мириса па фарми.

Оператор „Виндија“ д.о.о. Лajковац је у обавези да доставља податке о емисијама загађујућих материја у ваздух за Национални регистар Агенцији за заштиту животне средине и то најкасније до 31. марта текуће године, за претходну годину.

6.4. Емисије у воду и њихов утицај на животну средину

Податке о емисијама у воду, и мониторингу Оператор је дао у захтеву у:

- **Поглављу 3.6** Захтева за издавање интегрисане дозволе и
- **Поглављу 5** Плана вршења мониторинга.

Оператор се спабдева водом из сопственог бунара.

У захтеву за добијање интегрисане дозволе Оператор је дао преглед стања емисија штетних и отпадних материја у воде.

На локацији живинарске фарме Велика Греда јављају се следеће отпадне воде:

- атмосферске отпадне воде,
- санитарно-фискалне отпадне воде и
- отпадне воде из дезобаријера.

Технолошких отпадних вода ипсма зато што се у објектима спроводи суво чишћење, а вода се користи за појење пилића, хлађење објеката, као санитарна вода и за друге потребе.

Атмосферске воде се испуштају у земљање кашале који се налазе поред сваког објекта за тов. С обзиром да је фреквенција транспортних средстава и механизације мала и да производне активности не генеришу опасне и штетне отпадне материје које могу да се нађу на бетонским површинама, ип очекује се значајнији утицај атмосферских вода са ових површина, па из тог разлога није предвиђен никакав систем за третман атмосферских отпадних вода.

Санитарне и отпадне воде из дезобаријера испуштају се у посебне јаме (септичка и сабирна јама).

Санитарне отпадне воде из објекта за раднике се одводе у постојећу водонепропусну септичку јamu. Поред тога, између свака два објекта за тов се налази по једна мања септичка јама која служи за пријем санитарних вода из предпростора (сервисног дела) објеката за тов. Септичке јаме празни надлежно комунално предузеће (ЈП „Полет“ Планџиште), са којим Оператор има склоњен уговор.

Отпадне воде из дезобаријера испуштају се у сабирну јаму, која се налази поред објекта за привремени смештај угинулих животиња и коју такође празни надлежно комунално предузеће ЈП „Полет“ Планџиште.

Током 2019. године са фарме Велика Греда је однесено 18 m^3 муља из септичких јама и санитарне јаме.

С обзиром на врсту отпадних вода на фарми Велика Греда, не постоји значајан ризик од загађења подземних вода.

Оператор преко овлашћених организација редовно, у складу са законском регулативом, врши испитивања квалитета воде за пиће. Извештај о испитивању је дат у Прилогу 3 - Извештаји о испитивањима и пословни уговори.

Водна дозвола је саставни део документације која је предата уз захтев за добијање интегрисане дозволе. Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине“ Нови Сад издало је оператору „Виндија“ д.о.о. Лajковац, живинарска фарма Велика Греда Решење о издавању водне дозволе број I-716/5-18 од 07.08.2019. године, којом је обухваћено захватање подземних вода бунаром Б-1 и испуштање отпадних вода. Важност дозволе је до 07.08.2024. године. Поменуто Решење је дато у оквиру Прилога 1 - Репења надлежних органа. Оператор је дужан да пајкасније два месеца пре истека рока предметне водне дозволе поднесе захтев за издавање водне дозволе са новим роком важења.

6.5. Заштита земљишта

Подаци о заштити земљишта и подземних вода и емисијама у земљиште дати су у:

- **Поглављу 3.7** Захтева за издавање интегрисане дозволе и
- **Поглављу 6** Плана вршења мониторинга.

На локацији постројеља не постоји складиште за стајњак, тако да се након чишћења објекта, стајњак без задржавања одвози транспортним возилима пољопривредног предузетка са којим Оператор има закључен уговор о преузимању стајњака.

Атмосферске отпадне воде се са кровова и платоа спроводе до земљаних канала. Одржавањем чистоће на платоима обезбеђује се земљиште и подземне воде од загађивања. С обзиром да се храна складишти у силосима, нема њеног одлагања, као ни осталих материја, на бетонским платоима, чиме је значајно смањена могућност прљавања платоа и посредног загађења земљишта и подземних вода.

До хаваријског загађења на фарми може доћи у случају оштећења цеви за санитарно-фекалне воде и оштећења септичке или сабирне јаме, затим, у случају хаварије резервоара и цурења дизел горива или течног пафтлог гаса и сл. Редовним одржавањем и поштовањем техничких норми, могућности оваквих појава се своде на минимум.

Програмом мера прилагођавања рада постојећег постројеља и активности условима прописаним Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине „Виндија“ д.о.о. Јајковац, фарма Велика Греда, Оператор се обавезао да изгради непропусну септичку јamu за санитарно-фекалне отпадне воде из објекта за раднике, како се не би мешао садржај септичке јаме са подземним и атмосферским водама, чиме ће се смањити могућност загађења земљишта и подземних вода, као и појаве непријаних мириса.

6.6. Управљање отпадом

Податке о управљању отпадом Оператор је доставио у захтеву у:

- **Поглављу 3.8** Захтева за издавање интегрисане дозволе, као и у
- **Плану управљања отпадом.**

Оператор у току редовног рада генерише неопасан, док се опасан отпад не генерише на фарми Велика Греда.

Неопасан отпад

Током уобичајеног рада на фарми Велика Грда се генерише више врста отпада, који мањом чине мешани комунални отпад, амбалажни отпад и различити конструкцијски материјали (метал, дрво, стакло) који се одбацују током редовних активности на одржавању објекта и машина.

Мешани комунални отпад се привремено одлаже у контејнер и периодично га односи локално комунално предузеће (ЈП „Полст“ Пландиште), које га одлаже на локалну диспонију. Са овим предузећем је склоњен уговор о одношењу отпада са локације фарме. Током 2019. године на фарми је генерисано око 12 тона мешаног комуналног отпада.

Амбалажни отпад, који је класификован као неопасан отпад, а јавља се на фарми, чине папир и картон (цакови, кутије, папир), пластика (вреће, поломљене ПВД гајбе, цакови, фолије) и метал (канте, конзерве, поклошти, бурад и сл).

По Решењу управе за ветерину бр. 323-05-09601/2020-05 од 18.09.2020. године, амбалажа у којој се транспортују пилићи се спаљује у рупи која је за те потребе ископана на локацији фарме Велика Греда.

Неопасан рециклијажни отпад се одлаже на предвиђеној локацији поред магацина, а затим даље предаје овлашћеним опратерима на даљи третман.

Оператор поседује уговор за преузимање ове врсте отпада и он је приложен уз План управљања отпадом. Током 2019. године није било потребе за преузимањем отпада од ферозних материјала и пластике на фарми Велика Греда.

Опасан отпад

На фарми Велика Греда се не генерише опасан отпад.

У случају да се на фарму допреми амбалажа са опасним садржајем, након прањења садржаја, ова амбалажа се враћа дистрибутеру.

Амбалажа од моторних и хидрауличних уља и мазива се не генерише на фарми, већ у радионицима у којима се врши сервисирање возила, које су власници ове врсте отпада, те преузимају на себе даље поступање у складу са законском регулативом. Исто важи и за отпадна моторна и хидраулична уља, као и за отпадне филтере за уља.

Оператор у потпуности поступа у складу са хијесархијом управљања отпадом и са Законом о управљању отпадом и појединачним подзаконским актима. Разврставање отпада се врши према Правилнику о категоријама, испитивањима и класификацији отпада („Службени гласник РС”, број 56/10 и 93/19), односно Каталогу отпада. Настали отпад се разврстава на месту пастанка, одвојено прикупља, транспортује, складишти и обележава на адекватан начин.

Оператор уредно води документацију и редовно извештава Агенцију за заштиту животне средине у складу са законским обавезама.

Поступање са споредним производима животињског порекла

На локацији фарме Велика Греда, од споредних производа животињског порекла, генеришу се чврст стајњак и угишуле животиње.

На локацији фарме не постоји складиште за стајњак, већ се он, након изђубравања објекта, без задржавања на локацији, транспортује до објекта пољопривредног предузећа, са којим Оператор има претходно закључен купопродајни уговор. Количина стајњака која је предата трећем лицу у 2019. години је 1.917 t.

Просечан морталитет на фарми бројлера Велика Греда износио је 2,18% или 18,01 тона (податак из 2019. године). Угинули пилићи се, током свакодневних прегледа, сакупљају у пластичне кесе и привремено чувају у замрзвачу у посебном објекту, до предаје овлашћеној организацији на даљи третман. Након што се накупи одговарајућа количина, позива се овлашћена организација за збрињавање животињских остатарака, са којом је склопљен уговор и која угинуле животиње транспортује са фарме специјалним возилима. Одношење угинулих животиња се обавља вите пута у току недеље.

Уговори које је Оператор склопио са организацијама овлашћеним за збрињавање различитих врста отпада, приложени су уз План управљања отпадом.

6.7. Бука и вибрације

Податке о буци и вибрацијама, Оператор је дао у:

- **Поглављу 3.9** Захтева и
- **Поглављу 8** Плана вршења мониторинга.

На фарми нема изразитих извора буке. Потенцијални извори буке су камиони који довозе и одвозе пилиће, храну, допремају сламу, одвозе стајњак и остале сировине, рад вентилатора и транспортера за доставу хране, као и активности на уређењу локације (нпр. рад косачице). С обзиром па врсту делатности, фарма није значајан генератор буке. Такође, у близини предметне локације нема изразитих рецептора, јер се најближе куће налазе на око 700 м од локације фарме, у правцу села Велика Грда.

У децембру 2014. године је обављено индикативно мерење нивоа буке у дневном, вечерњем и ноћном режиму на једном мрном месту и том приликом нису регистрована прекорачења дозвољених вредности.

Током редовног рада фарме нема значајних утицаја вибрација па животну средину.

Извештај о мрсњу буке у животној средини дат је у оквиру Прилога 3 - Извештаји о испитивањима и пословни уговори.

6.8. Ризик од удеса и план хитних мера

Податке о ризику од удеса и мерама за смањење ризика Оператор је детаљно дао у:

- **Поглављу 3.10** Захтева за издавање интегрисане дозволе, као и у
- **Плану мера за спречавање удеса и ограничавање њихових последица.**

План мера за спречавање удеса и ограничавање њихових последица урађен је у складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/2004 и 25/2015). Планом су идентификовани могући удесни догађаји и прописане мере спречавања удеса у току редовног рада, као и мере заштите животне средине у случају удеса.

Сценарији удеса детаљно су описани у Плану мера за спречавање удеса и ограничавање њихових последица, који је приложен уз Захтев.

Потенцијалне удесне ситуације на фарми Велика Грда су:

- Изненадно значајно општење система за транспорт природног гаса,
- Масовна угинућа животиња.

У Плану заштите од удеса као једина опасна материја на фарми означен је природни гас, а као опасно место у погледу настанка удеса означене су инсталације природног гаса, са мерно-регулационим сетом. Удесне ситуације су могуће услед неправилног руководства са инсталацијама, дужег излагања сунчевој светлости у летњем периоду, употребе отвореног пламена у зони опасности, услед удара грома и слично. Узимајући у обзир стање објеката

и присуство запаљивих материја, процењено је да до пожара, осим услед природних утицаја, може доћи једино услед крајње лудске непажње или намерног изазивања пожара. Такође, удесне ситуације може изазвати и паљење сувих биљних остатака на суседним парцелама које, у условима појачаног ветра, могу проузроковати преношење ватре до објекта за тов.

Масовна угинућа животиња (бројлера) су могућа услед појаве заразних болести, тровања храном, водом или другим средствима (намерно или услед крајње немарног односа запослених), ускраћивања елементарних услова за живот пилића (хране, воде, неодржавање одговарајуће температуре и влажности у објектима за тов и сл), услед експлозија у систему за транспорт гаса, услед пожара, гушчења гасом са грејалица, као и услед различитих природних катастрофа, као што су земљотреси, поплаве, удари грома и слично.

У оквиру Плана мера за спречавање удеса и ограничавање њихових последица, дат је План заштите од удеса, који је израдио „Ecode biro“ Сурчин, у сарадњи са запосленима лицима предузећа „Вишија“ д.о.о. Лајковац. У Плану заштите од удеса дати су: процена опасности, мера одговора на удес и информисање јавности. Поред овога, разматране су и могуће ситуације које би могле да доведу до масовних угинућа животиња.

6.9. Процена мера у случају престанка рада постројења

Мере заштите животне средине после престанка рада и затварања постројења којим се умањују или у потпуности уклањају негативни утицаји рада постројења на животну средину описане су у:

- **Поглављу 3.12 Захтева и у:**
- **Плану мера заштите животне средине после престанка рада и затварања постројења.**

У случају трајног прекида рада, обустављају се све активности везане за процесе узгоја, набавку и усељавање животиња и набавку хране и осталих сировина и све животиње се одвозе са фарме. Потом се уклањају споредни производи животињског порекла, обавља се чишћење и дезинфекција објекта, опреме и целе фарме, демонтажа опреме и уређаја, а по потреби (у зависности од будуће намене локације), уклањање инфраструктуре и рушење објекта.

Могући утицаји на животну средину као последица затварања постројења су следећи: утицај па ваздух, воде, земљиште, подземне воде и настајање буке.

Утицај на ваздух

Током рада постројења емитују се одређене штетне материје у ваздух. Након престанка рада постројења престала би емисија штетних материја у ваздух као последица узгоја живиње, али би се повећала емисија прашкастих материја услед чишћења и демонтаже. Стручним руководњем ове емисије се могу избегнути.

Утицај на воде

Током рада постројења, вода се користи за технолошке и санитарне потребе. Санитарна отпадна вода се сакупља у септичку јаму, а вода из дезобаријера се одлаже у сабирну јаму.

Након престанка рада и затварања постројења обе јаме би требало да испразни овлашћена организација, о трошку Оператора. Сви енергенти и остали флуиди морају се евакуисати са локације, по престанку рада постројења.

Утицај на земљиште и подземне воде

Током редовног рада постројења генерисани отпад се збрињава тако што се предаје овлашћеним операторима на даљи третман, тако да нема никаквих штетних емисија у земљиште и подземне воде.

После затварања постројења потребно је сав отпад присутан на комплексу постројења разврстati и предати овлашћеним операторима.

Утицај на флору и фауну

Уколико се затварање постројења изврши на прописан начин, према упутствима производиоца опреме о демонтажи и конзервацији, и применис све мере неопходне да се сав материјал разврста и адекватно одложи до изношења са локације, неће доћи до негативног утицаја на флору, фауну и постојеће екосистеме.

Бука

Приликом затварања постројења, бука би постицала од процеса демонтаже опреме, разврставања и резања делова, као и од транспортних средстава за превоз демонтиране опреме.

Како би се утицаји на животну средину свели на минимум, потребно је спровести наредних четири корака:

Корак I

- Обавестити надлежне органе:
  - Агенцију за заштиту животне средине;
  - Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине,
  - Одељење надлежно за инспекцијске послове и заштиту животне средине Општинске управе, Општине Пландините
  - Инспекцију за здравље и безбедност на раду;
  - МУП и надлежну ватрогасну јединицу.

Корак II

- Збришути сву преосталу живину, сировине, опрему и сав отпад који је настао и који је ускладиштен, као и продукте животињског порекла.

Преостали бројлери се шаљу на тов или на друге фарме, док се сировине или пребацују на друге фарме или се продају другим операторима. Механизација и опрема се прво чисте и дезинфекцију, а затим се конзервирају према упутствима њихових производиоца и пребацују на друге фарме или продају заинтересованим лицима. Сав отпад који настане на предметној локацији се третира на прописан начин и преузима га овлашћени оператор.

Стајњак и животињски лешеви се уклањају са локације у складу са уговорима са овлашћеним организацијама, као и при редовном раду фарме

Корак III

- Чишћење објекта и уклањање инсталација и непотребних објеката

Сви објекти се чисте споља и изнутра, а затим се врши дезинфекција свих објеката и целокупне локације на којој се фарма налази. Уколико буде потребе за рушењем објекта, поступак ће се извршити у складу са чланом 167 Закона о планирању и изградњи и за то је Оператор у обавези да изради Пројекат рушења и да прибави дозволу надлежног органа. Прс рушења објекта, неопходно је извршити и прекид у снабдевању инфраструктурних садржаја на локацији - струја, вода и гас.

Корак IV

- Испитивање земљишта и санација терена на локацији и припрема локације за будућу намену.

Поступак престанка рада и затварања предметног постројења, наставља се испитивањем земљишта на локацији. Уколико резултати покажу значајно одступање од „нултог мерења”, које је урађено пре пуштања у рад постројења, неопходно је приступити санацији терена према процедурама за санацију.

Након спроведене санације и ремедијације приступа се уређењу локације за будућу намену.

Планом мера за заштиту животне средине после престанка рада и затварања постројења прописане су мере заштите животне средине које је потребно применити у том случају.

6.10. Закључак процене

Захтев за издавање интегрисане дозволе који је оператор „Виндија“ д.о.о. Лajковац, за фарму Велика Греда, предао Одељењу за просторно планирање, урбанизам, грађевинарство, заштиту животне средине, комунално стамбене послове, инспекцијске послове, Општинске управе Општине Пландиште, израђен је у складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/04 и 25/15) и Правилником о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе („Сл. гласник РС“, број 30/06, 32/16 и 44/18 - др. закон). Уз захтев Оператор је поднео и Програм мера прилагођавања рада постојећег постројења прописаним условима, који је урађен у складу са Уредбом о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима („Сл. гласник РС“, бр. 84/05).

Оператор је уз захтев за издавање интегрисане дозволе поднео и потребну документацију у складу са чланом 9. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

Захтев за издавање интегрисане дозволе, који је поднео Оператор, садржи све што је прописано постојећом законском регулативом.

У Захтеву је Оператор приказао усклађеност рада постројења са одредбама Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, као и усклађеност рада постројења са најбољим доступним техникама. Оператор је предвидео и предложио најбоље доступне технике, односно мере које је још неопходно предузети у постројењу, са тачно дефинисаном динамиком спровођења тих мера, временским распоредом за

завршетак предложених мера, као и предвиђеним финансијама које прате спровођење предложених мера.

III УСЛОВИ

---

1. Важност интегрисане дозволе и рок за подношење новог захтева

1.1. Важност

Ова дозвола важи десет (10) година од дана правоснажности решења.

Дозвола се издаје за капацитет који је наведен у захтеву за интегрисану дозволу и за максималан број места за животиље на фарми, који износи 293.000 места за бројлере.

Дозвола се издаје за обављање активности на катастарској парцели број 1102 КО Велика Греда на територији општине Планџиште.

У току редовног рада фарме Оператер не може вршити битне измене или реконструкције у погледу обављања активности целокупног постројења, или било ког његовог дела. Оператер је у обавези да о свакој планираној промени благовремено обавести надлежни орган, Одјељење за просторно планирање, урбанизам, грађевинарство, заштиту животне средине, комунално стамбене послове, инспекцијске послове и пољопривреду, Општинске управе, Општине Планџиште и достави податке неопходне за издавање, измену или престанак важности дозволе, у складу са законом.

1.2. Рок за подношење новог захтева

Рок за подношење новог захтева је септембар 2030. године.

2. Рад и управљање постројењем

2.1. Рад и управљање

Оператер „Виндија“ д.о.о. Лajковац на фарми Велика Греда обавља активност интензивног узгоја бројлера.

Капацитет производње одређен је бројем места за 293.000 бројлера.

На фарми је запослено 19 радника.

Управљачка структура дефинисана је организационом шемом и описом послова.

2.2. Радно време

Рад се обавља 24 часа дневно и организован је у 3 смене, 7 дана недељно, током целе године.

2.3. Услови за управљање заштитом животне средине

Оператор обавља активност у складу са принципима добра пољопривредне праксе и инкорпорира принципе одрживог развоја у своје пословне активности, уважавајући друштвене и комерцијалне аспекте, као и аспекте који се тичу очувања животне средине. Оператор узима интерес животне средине у обзир у обављању свих активности и доношењу одлука.

Оператор ће обезбедити да примерак дозволе и њених делова, као и осталих докумената, у свако време буде на располагању особљу које ради на пословима који су предмет дозволе.

Оператор ће обезбедити сталне обуке и образовање запослених о превенцији и контроли загађења животне средине. Руководство ће радити на подстичању запослених и на подизању свести и одговорности о заштити животне средине.

Обавезује се Оператор да обавља активност, управља и одржава целокупно постројење, као и контролу емисија у складу са условима у дозволи.

Обавезује се Оператор да спроводи *Програм мера прилагођавања рада постојећег постројења и активности условима прописаним Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине „Виндија“ д.о.о. Лујковац, фарма Велика Греда*, у циљу усаглашавања са џеј болјим доступним техникама, као што је предвиђено у захтеву за издавање интегрисане дозволе.

Оператор је у обавези да свидети све жалбе у вези са заштитом животне средине, а које се односе на обављање његове активности. Евиденција треба да садржи: датум и време жалбе, име подносиоца жалбе (ако постоји) и даје детаље о природи жалбе. Евиденција се води, такође, и о одговору Оператора у случају сваке жалбе.

3. Коришћење ресурса

3.1. Сировине, помоћни материјали и друго

Оператор ће предузети све неопходне мере за ефикасно коришћење сировина и помоћних материјала у свим деловима радног процеса, узимајући у обзир принципе добре пољопривредне праксе за ову врсту делатности.

Утовар и истовар, као и складиштење материјала вршиће се на за то одређеним местима уз предузимање неопходних мера да не дође до било каквог просипања истих.

Оператор је у обавези да воли евиденцију о количини хране која се користи на локацији и да периодично врши пропену ефикасности коришћења хране за животиње, имајући посебно у виду смањење укупног азота и фосфора који се емитују кроз животињски стајњак.

3.2. Вода

Обавезује се Оператор да поступа у складу са водном дозволом, број I-716/5-18 од 07.08.2019. године, коју је издало ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад. Важност дозволе је до 07.08.2024. године. Оператор је дужан да обнавља и ревидира исту у складу са добијеним Решењем о водној дозволи.

Обавезује се Оператер да мери потрошњу воде и да има уграђене мераче протока на свим прикључењима на систем водоснабдевања (захватања воде) на фарми.

Оператер је у обавези да обезбеди сталну погонску исправност и редовно одржавање хидромашинске и мрсне опреме бунара (водомер и др.).

Оператер ће вршити редован преглед и контролу водоводних инсталација, и поправке евентуалног цурсња.

Оператер је у обавези да редовно мери количину и квалитет воде из бунара. Контролу бунарске воде ће вршити 4 пута годишње овлашћена организација, док ће се интерис контроле обављати у лабораторији Оператера током сваког циклуса това. Према члану 74 Закона о водама, Оператер је дужан да извештава о потрошњи и квалитету воде на водозахвату доставља Покрајинском секретаријату надлежном за послове водоснабдевања и ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад, најмање једном годишње.

3.3. Енергија

Обавезује се Оператер да обезбеди ефикасно коришћење енергије у свим деловима производње, где је то могуће.

Оператер ће водити свиденцију о потрошњи енергије па годишњем нивоу и по потреби ажурирати План мера за ефикасно коришћење енергије, на основу анализе енергетске ефикасности.

Програмом мера прилагођавања рада постојећег постројења и активности условима прописаним Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, Оператер „Випдија“ д.о.о. Лajковац, фарма Велика Греда, се обавезао да ће извршити замену постојећих сијалица са ужарсним влакном ефикаснијом LED расфстом и замену кровних вентилатора енергетски ефикаснијим вентилаторима. Такође, Планом мера за ефикасно коришћење енергије дефинисан је енергетски акциони план, којим је, поред поменутих мера, предвиђено и смањење уговорене снаге са 250 kW на 180 kW, компензација реактивне енергије, извођење енергетских аудита на сваких 5 година и постављање тошлотне изолације па објектима па којима је то потребно. Све предвиђене мере су планиране у циљу олакшаног праћења енергетске ефикасности, смањења потрошње електричне енергије и смањења оперативних трошкова.

4. Заштита ваздуха

4.1. Процес рада и постројења за третман

Обавезује се Оператер да ће управљати процесом рада на начин који ће омогућити да не долази до прекорачења граничних вредности емисија загађујућих материја у ваздух прописаних овом дозволом.

4.2. Тачкасти извори загађивања

Једини тачкасти извор загађивања на фарми Велика Грела је котао на природни гас, снаге 26,7 kW, који служи за загревање воде за потребе запослених на фарми. Основне карактеристике стационарног извора загађивања су:

1) Емисиона тачка: Е – 1

Локација емитера: $45^{\circ}15'01.44''$ N и $21^{\circ}03'27.36''$ E

Произвођач: Vaillant

Модел: TURBO TEC PLUS VU SOE 242/3-5

Врста котла: Топловодни котао

Врста горива: Природни гас

Топлотна снага: 26,7 kW

Предметни котао спада у мала постројења за сагоревање која користе гасовито гориво.

4.2.1 Границне вредности емисије из стационарног емитера

Обавезује се Оператер да обавља активност тако да загађујуће материје које се испуштају у ваздух на свим тачкастим изворима буду у складу са вредностима у Табели 1.

Табела 1: Границне вредности емисија у ваздух (запремински удео кисоника у отпадном гасу износи 3%)

Загађујућа супстанција	ГВЕ (mg/Nm ³)
Угљен моноксид (CO)	100
Оксиди азота изражени као NO ₂	150

Границне вредности смисије прописане су на основу Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројања за сагоревање („Сл. гласник РС“, број 6/16), Прилог 3 - Границне вредности емисија за мала постројења за сагоревање, Део III - Границне вредности емисија за гасовита горива. У складу са чланом 35. поменуте уредбе, емисије из постојећих малих постројења за сагоревање морају бити усклађена са граничним вредностима емисија за нова мала постројења (Прилог 3, под Б - Део III), од почетка 2021. године, па су у том смислу одређене граничне вредности емисије приказане у табели 1.

4.2.2 Мерење емисије из тачкастог смитера

За мерења емисије загађујућих материја и одређивање услова мерења користиће се референтне методе прописане у Уредби о мерењима емисије загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Службени гласник РС“, број 5/2016).

У Табели 2 дате су методе мерења емисија загађујућих материја у ваздух за једини тачкасти емитер на фарми Велика Грела.

Табела 2: Методе мерења емисија загађујућих материја у ваздух – Емисиона тачка Е–1

Загађујуће материје које се контролишу	Динамика мониторинга	Узорковање/анализа
Угљен моноксид (CO)		SRPS EN 15058 или SRPS ISO 12039
Оксиди азота изражени као NO ₂	Два пута годишње	SRPS EN 14792 или SRPS ISO 10849

Осим референтних метода, могу се користити и друге акредитоване методе мерења ако се може доказати њихова еквивалентност са референтним методама, тј. ако је спроведен тест еквивалентности у складу са стандардом SRPS CEN/TS 15675.

Периодична мерења вршиће се у условима рада при највећем оптерећењу стационарног извора загађивања.

Периодична мерења емисије вршиће се од стране правног лица акредитованог и овлашћеног за обављање такве врсте мерења.

4.3. Дифузни извори емисија

Обавезује се Оператор да предузме све потребне мере како би се емисије из дифузних извора емисија свеле на минимум.

Оператор ће обезбедити да емисије загађујућих материја у ваздух које су повезане са активношћу не доводе до негативних утицаја на животну средину изван граница постројења.

Оператор ће предузети све одговарајуће мере у погледу жалби у вези емисија загађујућих материја у ваздух према осетљивим рецепторима изван граница локације и о томе водити евидентију.

Оператор ће предузети одговарајуће мере како би обезбедио да дифузне емисије загађујућих материја буду сведене на минимум, а посебно ће обезбедити да се:

- Прашкасти материјали складиште у покривним контејнерима, наменски направљеним силосима или испод надстрешнице;
- Пренос хране врти тако да се спречи или умањи емисија прашине у ваздух;
- Манипулативне површине редовно одржавају.

4.3.1 Прорачун емисија из дифузних извора

Оператор је у обавези да изврши прорачун за одређивање количина емитованих загађујућих материја у ваздух, у складу са Правилником о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Сл. гласник РС”, бр. 91/10, 10/13 и 98/16), и то појединачно за:

- 1) амонијак (NH₃),
- 2) суспендоване чврсте честице (PM₁₀),
- 3) азотмоноксид (NO),

4) метан (CH_4),

5) неметанске лакоиспарљиве органске материје (NMVOC) - препорука.

4.4. Мириси

Обавезује се Оператер да обезбеди да се све активности у постројењу које резултирају емисијама у атмосферу одвијају на начин који обезбеђује да нема никаквог мириса ван граница постројења услед одвијања ових активности.

Оператер ће предузети све одговарајуће мере у погледу жалби на појаву непријатних мириса према осетљивим рецепторима изван граница локације и о томе водити евиденцију.

4.5. Концентрација загађујућих материја у ваздуху и утицај на квалитет ваздуха

Оператер ће предузети све мере и обављати активност тако да нема великих одступања у квалитету ваздуха у околини постројења. С обзиром на врсту производних активности које обавља, Оператер није у обавези да спроводи мониторинг квалитета ваздуха у околини фарме.

У случају да се укаже потреба, надлежни орган може наложити мерења квалитета ваздуха у околини предметне фарме, у складу са чланом 22а Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС“, број 11/10, 75/10 и 63/13). За ова мерења мора бити ангажована акредитована и овлашћена лабораторија, а трошкове мерења ће сносити Оператер.

4.6 Контрола и мерења која врши Оператер

Оператер је у обавези да о свом трошку, преко овлашћене и акредитоване организације, спроводи мерења емисије угљен моноксида (CO) и азотових оксида изражених као NO_2 из емитера гасног котла, два пута годишње и то, први пут у првој половини године, а други пут у другом делу календарске године. За контролу је задужен еколошки инспектор Општинске управе Пландиште.

4.7. Извештавање

Према Правилнику о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Сл. гласник РС“, бр. 91/10, 10/13 и 98/16) делатност којом се Оператер бави припада Листи 1. У складу са тим, обавеза Оператера је да Агенцији за заштиту животне средине доставља податке о количинама загађујућих материја емитованих у ваздух из стационарног извора загађивања, који се добијају мерењима, као и податке о количинама емитованих загађујућих материја у дифузним емисијама из објекта за узгој бројлера, који се добијају прорачуном који је описан у Правилнику. Ови подаци се прикупљају за потребе Националног регистра извора загађивања, а начин достављања је десфинисан поменутим Правилником.

Потребне податке Оператер је дужан да достави Агенцији за заштиту животне средине најкасније до 31. марта текуће године за претходну календарску годину.

У складу са чланом 58 Закона о заштити ваздуха (Сл. гласник РС”, бр. 36/09 и 10/13), Оператор је у обавези да Служби за инспекцијске послове, Општинске управе Општине Пландиште, као и Агенцији за заштиту животне средине, достави податке о резултатима повремених мерења, у форми прописаног извештаја, најкасније у року од 30 дана од дана извршеног мерења.

У складу са чланом 36 Уредбе о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања (Сл. гласник РС”, бр. 5/16), Оператор је дужан да извештаје о извршеном повременом мерењу емисије чува 5 година.

Уколико дође до прекорачења граничних вредности емисија или улеса (неконтролисаног испуштања загађујућих материја у ваздух) Оператор је дужан да одмах о томе обавести Општину Пландиште – Општинску управу, Службу за инспекцијске послове.

5. Отпадне воде

5.1. Процес рада

Обавезује се Оператор да поступа у складу са водном дозволом број I-716/5-18 од 07.08.2019. године, коју је издало ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад.

Забрањено је испуштање непречишћених отпадних вода у природни реципијент.

Обавезује се Оператор да, уколико има испуштања отпадних вода, управља процесом рада на начин који ће омогућити да квалитет отпадних испуштених вода одговара условима прописаним водном дозволом.

Обавезује се Оператор да објекте за захватање воде, транспорт, канализање и испуштање отпадних вода одржава у исправном и функционалном стању.

Оператор се обавезује да одржава у исправном стању септичку јamu за санитарно-фекалне отпадне воде и сабирну јamu у коју се испуштају запрљане отпадне воде из дезбаријера. Такође, Оператор је дужан да редовно празни и септичку и сабирну јamu у складу са уговором са комуналним предузећем, уз вођење одговарајуће евиденције.

Оператор је дужан да по изградњи јавне канализационе мреже планира и изврши прикључење објекта у складу са условима и сагласностима надлежног комуналног предузетника.

5.2. Емисије у воду

Атмосферске воде са кровова објекта, са платоа и саобраћајница сливају се у земљане канапе који се налазе између објекта, који су самоутицајући. Оператор је дужан да шлатос одржава чистим, без икаквих остатака животињске хране, хемикалија и хаваријски испуштених флуида.

Обавезује се Оператор да управља водама из дезобаријера тако да не долази до њиховог преливања. Отпадна вода из дезобаријера се не испушта у површинске или подземне воде, већ у сабирну јamu.

Септичка и сабирна јама су водонепропусне, тако да из њих, при редовном раду, пема цурења у земљиште и воде. Оператор је дужан да врши контролу водонепропусности септичке и сабирне јаме, једном у пет година.

Ни једна супстанца ис сме бити испуштена на начин или у концентрацији која ће нанети штете по флору и фауну реципијента.

5.3. Границне вредности емисија

Обавезује се Оператор да управља процесом рада на начин који ће омогућити да не дође до прекорачења граничних вредности емисија загађујућих материја за отпадне воде.

Оператор је прибавио Решење о водној дозволи и дужан је да спроводи све услове који су у њему наведени. По исходовању нове водне дозволе, Оператор је дужан да изврши ажурирање Плана вршења мониторинга у складу са условима који у њој буду прописани.

Од отпадних вода на фарми Велика Греда јављају се санитарно-фекалне и атмосферске воде. Технолошких отпадних вода нема, јер се чишћење објекта за тов бројлера обавља сувим поступком.

Санитарне јаме и сабирну јamu празни локално јавно комунално предузеће, те мониторинг ових отпадних вода није предвиђен.

Атмосферске воде са манипулативних површина се испуштају у капале између објеката за тов, а с обзиром да је фреквенција транспортних средстава и механизације мала и да производне активности не генеришу опасне и штетне отпадне материје које могу да се нађу на бетонским површинама, не очекује се значајнији утицај атмосферских вода са ових површина, па из тог разлога није предвиђен никакав систем за третман атмосферских отпадних вода.

Због наведеног, није планиран мониторинг отпадних вода на фарми Велика Греда, па се овим Решењем не пронисују граничне вредности емисије за отпадне воде.

У случају да надлежни орган у међувремену процени да је потребно спроводити мониторинг отпадних вода, пратили би се параметри чије граничне вредности су прописане Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у водама и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, број 67/11, 48/12 и 1/16), Прилог 2, Глава II - Друге отпадне воде, Одељак 1. Граничне вредности емисије отпадних вода из објекта за узгој стоке.

Водна тела која су реципијенти за отпадне воде

У близини фарма Велика Греда не постоје водна тела која би могла да представљају реципијенте за отпадне воде са фарме. На око 650 m северно од фарме пролази иригациони канал који се улива у канал Дунав - Тиса - Дунав. Фарма Велика Греда не може ни на који начин утирати на квалитет воде у поменутом иригационом каналу.

5.4. Контрола и мерење које врши Оператор

Као што је већ наведено, није предвиђено спровођење мониторинга отпадних вода на фарми Велика Греда, из разлога што се технолошке воде тренутно не генеришу на фарми,

санитарну јаму празни локално јавно комунално предузеће, а атмосферске воде нису значајније оптерећене загађујућим материјама.

У случају да мониторинг буде прописан наредном водном дозволом или да мониторинг наложи надлежни орган, Оператор ће бити у обавези да спроводи праћење прописаних параметара у отпадним водама и да ревидира План мониторинга. У том случају, Оператор би био у обавези да ангажује лабораторију овлашћену за мерење квалитета отпадних вода.

Методе и учесталост мерења су дате у Правилнику о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Сл. гласник РС“; бр. 33/16), али се могу користити и друге методе уколико су акредитоване и еквивалентне са референтним методама.

Оператор се обавезује да води дневник праћења водонепропусне септичке јаме.

5.5. Извештавање

Уколико дође до неконтролисаног испуштања загађујућих материја у површинску воду, Оператор је дужан да одмах о томе обавести Општину Пландинце, Службу за инспекцијске послове - еколошког инспектора, као и надлежни орган за заштиту воде.

У случају вршења мониторинга, Оператор би био у обавези да, у року од 30 дана од дана пријема извештаја, достави извештај јавном водопривредном предузећу „Воде Војводине“ Нови Сад и Општинској управи Општине Пландинце, Одјељењу за урбанизам, грађевинарство, заштиту животне средине, комуналне послове, инспекцијске послове, локално-економски развој и пољопривреду, док би годишњи биланс о загађујућим материјама у водама био дужан да доставља Агенцији за заштиту животне средине, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

6. Заштита земљишта и подземних вода од загађивања

Обавезује се Оператор да ће управљати процесом рада на начин који ће омогућити да се спречи свако загађивање земљишта на локацији катастарске парцеле 1102 КО Велика Греда на територији општине Пландинце.

Оператор ће у случају било каквог неконтролисаног испуштања загађујућих материја у земљиште одмах о томе обавестити надлежни орган и у најкраћем року извршити санацију тог дела земљишта.

Отпад који се привремено складишти на локацији, мора бити сакушљан и одложен на места одређена за то и заштићен од цурсаља и пропуштања.

Оператор ће спречити свако директно испуштање отпадних вода са локације у подземно водно тело.

6.1. Складиштење течних сировина и течног отпада

Оператор ће за складиштење течних материјала обезбедити одговарајуће врсте складишних танкова, контејнера или цистерни који морају бити непропустљиви за материјале који се налазе у њему.

Све врсте складишних танкова, контејнера и цистерни ће бити означени тако да јасно указују на њихову садржину.

Обавезује се Оператер да врши тестирање исправности и непропусности свих танквани и спољних сигурносних резервоара у складу са националним и међународним стандардима.

Санитарно-фекалне воде се упуштају у септичку јаму, коју празни локално јавно комунално предузмеће, на основу потписаног уговора. Септичка јама мора да буде водонепропусна, тако да из ње, при редовном раду, нема цурења у земљиште и воде. Оператер је дужан да врши контролу у погледу водонепропусности септичке јаме једном у пет година.

6.2. Складиштење чврстог и течног стајњака

Обавезује се Оператер да обезбеди да целокупан систем управљања стајњаком у оквиру постројења, за које се издаје интегрисана дозвола, буде у складу са принципима добре пољопривредне праксе.

Пошто се сва количина стајњака односи са фарми и користи ван њене локације, Оператер мора имати потписан уговор са правним или физичким лицем којим се потврђује да је складиште одговарајућег капацитета и доступно Оператору у периоду када апликација стајњака није могућа.

6.3. Контрола и мерења која врши Оператер

Оператер је дужан да прати промене квалитета земљишта па фарми Велика Греда у складу са Законом о заштити земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 112/15) и Правилником о листи активности које могу да буду узрок загађења и деградације земљишта, поступку, садржини података, роковима и другим захтевима за мониторинг земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 102/20).

За потребе мерења квалитета земљишта, Оператер је дужан да ангажује овлашћену акредитовану лабораторију и изврши прва мерења у току 2021. године.

Мониторинг се спроводи на сваких 5 година, с тим да уколико се мониторингом утврди присуство одређених опасних, загађујућих и штетних материја у земљишту, узроковано људском активношћу, у концентрацијама изнад максималних граничних вредности, мониторинг ових материја се врши сваке године. У том случају, тек када мерења у три узастопне године покажу да није дошло до погоршања стања и квалитета земљишта, мониторинг се поново обавља на 5 година.

Избор броја и распореда мерилих места узорковања земљишта за локације на којима се већ обављају активности је дат у Прилогу 2, тачка 2 Правилника о листи активности које могу да буду узрок загађења и деградације земљишта, поступку, садржини података, роковима и другим захтевима за мониторинг земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 102/20), док се узорковање, припрема узорака и испитивање физичких и хемијских својстава земљишта врши се према методама и стандардима датим у Прилогу 3 истог правилника.

Поред наведеног, у случају да дође до хаваријског загађења па фарми (нпр. услед општећења цеви за санитарне воде и септичке јаме, цурења ускладиштеног дизел горива,

уља и горива из возила и механизације итд.), Оператор је дужан да обави хитну санацију земљишта, а након тога и његову анализу.

6.4. Извештавање

Извештај о мониторингу се доставља надлежном покрајинском органу, Општинској управи, Општина Плашић, Одјељење за просторно планирање, урбанизам, грађевинарство, заштиту животне средине, комунално стамбене послове, инспекцијске послове и пољопривреду и Агенцији за заштиту животне средине, најкасније до 31. марта за претходну годину.

Уколико дође до неконтролисаног испуштања загађујућих материја које могу довести до загађења подземних вода, Оператор је дужан да одмах о томе обавести министарство надлежно за послове заштите животне средине, као и надлежни орган за заштиту вода – Водну инспекцију.

7. Управљање отпадом и споредним производима животињског порекла

7.1 Управљање отпадом

Обавезује се Оператор да у току обављања своје редовне активности, нестабилних режима рада, као и након престанка рада, управља отпадом тако да обезбеди смањење свих могућих негативних утицаја на животну средину.

7.1.1 Производња отпада

Обавезује се Оператор да у току редовног рада постројења обезбеди примену начела хијерархије управљања отпадом.

Оператор ће предузети све мере у циљу смањења производње отпада, посебно опасног отпада, смањења коришћења ресурса, и где год је могуће, обезбеди поновну употребу и рециклажу, односно поновно искоришћење насталог отпада.

7.1.2 Сакупљање и одвожење отпада

Обавезује се Оператор да разврстава отпад на месту настанка, према пореклу и предвиђеном начину поступања са истим.

Обавезује се Оператор да врши сакупљање разврstanог отпада одвојено, у складу са потребом будућег поступања са истим.

Обавезује се Оператор да разврстани отпад у складу са горе наведеним, преда лицу које је овлашћено за сакупљање и транспорт отпада, тј. лицу које поседује одговарајућу дозволу.

7.1.3 Привремено складиштење отпада

Обавезује се Оператор да отпад складиши на местима која су технички опремљена за привремено чување отпада на локацији и која имају стабилну и пепропусну подлогу са одговарајућим системима за заштиту од атмосферских утицаја, удеса и пожара.

Отпад се не може склашишти на простору, као ни на манипулативним површинама које нису намењене за склашиштење.

Сав отпад мора бити јасно обележен и на одговарајући начин одвојен. Забрањено је мешање различитих категорија опасних отпада или мешање опасног отпада са неопасним отпадом.

Опасан отпад не може бити склашиштен на локацији постројења дуже од 12 месеци.

Склашиште опасног отпада мора бити физички обезбеђено, закључано и под сталним надзором.

7.1.4 Превоз отпада

Обавезује се Оператер да транспорт отпада у оквиру локације обавља на начин који ће опемогућити расипање отпада, распршивања и друге негативне утицаје на животну средину.

Обавезује се Оператер да за транспорт отпада ван локације постројења може ангажовати искључиво превозника који је овлашћен за те послове, тј. који поседује одговарајућу дозволу за транспорт отпада издату од надлежног органа.

7.1.5 Прерада отпада, третман и рециклажа

Произведен отпад који се може поново искористити за добијање сировине за производњу истог или другог производа (секундарне сировине), као и за енергетско искоришћење (алтернативно гориво), Оператер је обавезан да преда лицу које је овлашћено за те послове, тј. које поседује одговарајућу дозволу надлежног органа.

Обавезује се Оператер да са следећим идентификованим врстама отпада поступа у складу са прописаним операцијама наведеним у табели 3.

Табела 3: Неопасан отпад који се генерише на фарми

Врста отпада	Индексни број из каталога отпада	Поступање са отпадом
Папирна и картонска амбалажа	15 01 01	D10 - Спаљивање на фарми*
Ферозни материјал	16 01 17	R4 - Рециклирање
Пластика	20 01 39	R3 - Рециклирање
Мешани комунални отпад	20 03 01	D1 - Одлагање
Муљеви из септичких јама	20 03 04	D1 - Одлагање

* По налогу Управе за ветерину

На фарми Велика Греда се не генерише опасан отпад.

7.1.6. Одлагање отпада

Није дозвољено трајно одлагање било које врсте отпада на локацији постројења.

7.1.7 Контрола отпада и мере

Обавеза је Оператора да води тачну евидентију врста и количина насталог и привремено склашиштеног отпада, као и отпада који предаје оператору који поседује одговарајуће дозволе за његово преузимање.

Испитивање отпада вршити у складу са чланом 23. Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 - др. закон) и чланом 6. Правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС”, бр. 56/10 и 93/19).

7.1.8 Узорковање отпада

Узорковање и испитивање отпада ће се вршити од стране овлашћене стручне организације за узорковање и испитивање отпада, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 - др. закон).

7.1.9 Документовање и извештавање

Обавезује се Оператер да води дневну евиденцију о отпаду.

Оператер је у обавези да за свако кретање неопасног отпада уредно попуњава посебан Документ о кретању отпада у складу са Правилником о обрасцу Документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Сл. гласник РС”, бр. 114/13), а за кретање опасног отпада Документ о кретању опасног отпада, у складу са Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештавања, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање („Сл. гласник РС”, бр. 17/17).

У случају предаје опасног отпада овлашћеном оператору, обавезује се Оператер „Виндија“ д.о.о. Лајковац да, за фарму Велика Греда, министарству надлежном за послове заштите животне средине и Агенцији за заштиту животне средине доставља Образац 2 - Претходно обавештење, у електронском облику, уносом података у информациони систем Националног регистра извора загађивања, пајмање 48 сати пре започињања кретања, са подацима о отпаду, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Такође, обавезује се Оператер, да доставља Агенцији за заштиту животне средине Образац 1 - Документ о кретању опасног отпада, у електронском облику, уносом података у информациони систем Националног регистра извора загађивања, пајкасније 15 дана од завршетка кретања отпада, са финаним, донуњеним подацима о отпаду, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Обавезује се Оператер да доставља редовне годишње извештаје о отпаду Агенцији за заштиту животне средине, уносом података у информациони систем Националног регистра извора загађивања, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

7.2 Управљање споредним производима животињског порекла

7.2.1 Управљање угинулим животињама

Обавезује се Оператер да са угинулим животињама поступа у складу са свим важећим прописима у области ветерине.

Угинуле животиње се не смеју сахрањивати или спаљивати на фарми, осим у складу са упутством Министарства надлежног за послове ветерине.

Угинуле животиње или њихови делови се могу привремено складиштити на локацији, у замрзивачима у објекту за чување угинулих животиња, при чему треба поступати на начин како је то описано у Плану управљања отпадом, који је Оператер приложио уз захтев за издавање интегрисане дозволе. Обавезује се Оператер да угинуле животиње или њихове

делове може предати само лицу овлашћеном за транспорт и прераду, односно третман животинског отпада, у складу са националним законским прописима.

У складу са националним прописима, Оператер ће водити евиденцију о количинама угинулих животиња које се предају трећем лицу са којим је склопљен уговор о преузимању.

7.2.2. Управљање стајњаком

Обавезује се Оператер да управља стајњаком у складу са принципима добра пољопривредне праксе.

У складу са националним прописима, Оператер ће водити евиденцију о количинама стајњака који се предаје трећем лицу са којим је склопљен уговор о купопродаји или преузимању.

8. Бука и вибрације

У току редовног рада Оператера, на фарми нема значајних извора буке.

Током редовног рада Оператера нема значајних утицаја вибрација у животној средини.

8.1. Процес рада и помоћна опрема

Обавезује се Оператер да ће управљати процесом рада на начин који ће ниво буке у животној средини свести на најмању могућу меру.

8.2. Врсте емисија

Обавезује се Оператер да управља процесом рада на начин који омогућава да ниво буке у животној средини на граници постројења не прелази вредности прописане у табели 4.

Табела 4: Дозвољени ниво буке:

Дозвољени ниво буке у dB(A) дан и вече	Дозвољени ниво буке у dB(A) ноћ
55	45

Дозвољени нивои буке одређени су на основу Уредбе о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемирања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 75/10).

8.3. Контрола и мерење (места, учесталост, методе)

Обавезује се Оператер да врши контролу и мониторинг нивоа буке на локацијама осетљивим на ниво буке са динамиком мерења најмање једном у пет година, као и приликом измена на постројењима која емитују буку.

Мерење буке у животној средини може да врши само овлашћена стручна организација која испуњава прописане услове за мерење буке дефинисане Правилником о условима које мора да испуњава стручна организација за мерење буке, као и о документацији која се подноси уз захтев за добијање овлашћења за мерење буке („Сл. гласник РС“, број 72/10).

Мерење буке у животној средини је дефинисано Правилником о методама мерења буке, садржини и обimu извештаја о мерењу буке („Сл. гласник РС“, број 72/10) и вршиће се према стандардима:

- SRPS ISO 1996-1 Акустика - Опис мерења и оцењивања буке у животној средини - Део 1: Основне величине и поступци оцењивања;
- SRPS ISO 1996-2 Акустика - Опис и мерења буке у животној средини - Део 2: Прикупљање података у вези са наменом земљишта.

Уколико су жалбе на сметње од буке из постројења потврђене на местима осетљивих рецептора изван граница локације, Оператор ће успоставити и применити шан мера за смањење нивоа буке, укључујући и рокове за спровођење.

8.4. Извештавање

Обавезује се Оператор да извештаје о мерењу буке у животној средини учини доступним инспекцији за заптиту животне средине током редовних прегледа.

Садржина и обим извештаја о мерењу буке у животној средини дефинисани су Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Сл. гласник РС“, број 72/10).

9. Спречавање удеса и одговор на удес

Обавезује се Оператор да, у складу са дефинисаним поступцима, у случају ванредних ситуација предузме мере које ће минимизирати негативне ефекте на животну средину.

Обавезује се Оператор да спроводи мере контроле технолошког процеса и свих његових параметара који могу довести до удеса.

Оператор мора да одржава техничко-технолошке системе уз што мање застоја у што дужем циклусу и то кроз превентивне периодичне прегледе, техничку дијагностику, основно одржавање од стране руковаоца, контролне прегледе, планску замену делова и планске периодичне поправке.

Обавезује се Оператор да у складу са Планом заптите од пожара предузме све превентивне мере да до пожара не дође.

Оператор ће у случају ацидента, према прописаној процедуре, утврдiti узрок ацидента, идентификовати датум, време и место ацидента. Оператор ће том приликом идентификовати све врсте емисија у животну средину и применити све мере потребне да се поменуте емисије смање, као и проценити ефекат сваке такве предузете мере.

Оператор ће након ацидента предузети све потребне мере за отклањање последица.

9.1. Извештавање у случају удеса

Обавезује се Оператер да у случају акцидента одмах о томе обавести надлежне органе, и то: Министарство надлежно за послове заштите животне средине, Министарство унутрашњих послова, као и Општинску управу општине Планиште - Службу за инспекционске послове.

У случају акцидента Оператер ће одмах:

- Спровести истрагу у циљу идентификовања природе, извора и узрока акцидента и сваке емисије настале услед акцидента;
- Изоловати извор такве емисије;
- Проценити загађење животне средине проузроковане акцидентом, уколико постоји;
- Идентификовати и спровести мере умањења емисија и њихових последица;
- Идентификовати датум, време и место акцидента;
- Обавестити надлежни орган.

У случају акцидента или удеса који значајно утиче на животну средину, Оператер ће без одлагања предузети мере за ограничавање последица акцидента или удеса на животну средину и спречити његово даље ширење и о томе без одлагања обавестити надлежни орган.

Оператер је у обавези да води евиденцију о сваком акциденту. Ова евиденција садржи детаље о природи, обиму и утицају, као и околностима које су проузроковале акцидент или удес, као и све предузете корективне мере за смањење утицаја на животну средину и превенцију понављања акцидента.

10. Нестабилни (прелазни) начини рада

Пуштање у рад постројења и подешавање радних параметара вршити по утврђеном редоследу поступака којима ће се осигурати сигурност процеса, а појава акцидентних ситуација свести на минимум.

Престанак рада постројења вршити по утврђеном редоследу поступака.

Редовно одржавати, прегледати и тестирати опрему према стандардним процедурима.

Придржавати се процедура и корективних мера утврђених у систем управљања фармом, у случајевима могућих цурења и отказивања опреме.

11. Дефинитивни престанак рада постројења или његових делова

У случају престанка рада постројења придржавати се Плана мера за заштиту животне средине после престанка рада и затварања постројења приложеног у захтеву за издавање интегрисане дозволе.

Престанак обављања процеса производње, демонтажу опреме и објекта и враћање земљишта у стање пре изградње фарме обавити у две фазе.

Прва фаза обухватила би све активности обустављања производње, безбедно уклањање живине са локације, уклањање стајњака, сточне хране, горива и осталих сировина и помоћних материјала, демонтажу опреме, уклањање инфраструктурних објеката са темељима.

Друга фаза обухватила би активности којима би се предметна локација (површина) вратила у стање да се може користити у сврху будуће намене локације.

Неискоришћене сировине, хемикалије, ветеринарске производе и материјале, уколико је могуће, вратити добављачима или предати другом оператору на коришћење.

Инфраструктурне објекте, складишта, све путеве, саобраћајнице и темеље уклонити, уколико то налаже будућа намена локације.

Огнад настао од процесних активности, као и огнад настао након престанка рада постројења услед демонтаже и раничигавања локације, уклонити на законски прописан начин у складу са врстом и карактером отпада.

Обавезује се Оператор да изврши ремедијацију земљишта уколико је при обављању редовне производње дошло до загађења земљишта, односно уколико је у току обављања активности за реализацију плана враћања локације у стање пре изградње фарме дошло до загађења, тј. контаминације земљишта.

Поступак са бунаром, црном станицом и резервоаром за воду зависиће од планиране будуће намене локације.

Оператор ће периодично размотрити и по потреби ажурирати План мсра за заштиту животне средине после престанка рада и затварања постројења.

О б р а з л о ж е њ е

Оператор „Виндија“ д.о.о. Јајковац подисао је захтев за издавање интегрисане дозволе за рад фарме Велика Греда и обављање активности тоза бројлера са капацитетом 293.000 бројлера по циклусу това, на локацији фармс Велика Греда, општина Пландине, који је заведен под бројем 501-2/2021-02-IV од 11.01.2021. године.

Надлежни орган, Општинска управа Општине Пландине, Одјељење за урбанизам, грађевинарство, заштиту животне средине, комуналне послове, инспекцијске послове, локално-економски развој и пољопривреду је проверио предат захтев за издавање интегрисане дозволе и утврдио да је приложена документација комплетна и урађена у складу са захтевима чланова 8. и 9. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 25/15).

У току спровођења процедуре издавања интегрисане дозволе на основу комплетног захтева и документације од стране Оператора, регистрованог под бројем 501-2/2021-02-IV од 11.01.2021. године, надлежни орган, Општинска управа Пландине, дана 25.01.2021. године издао је обавештење за јавност о пријему захтева за интегрисану дозволу, у листу „Вршачка вести“ и на сајту општине Пландине www.plandiste-opsitina.rs, а била доступна и за коментар и мишљење органима аутономне покрајине, органима локалне самоуправе, другим надлежним органима, јавним и другим институцијама и заинтересованој јавности.

Јавни увид у захтев за издавање интегрисане дозволе трајао је 15 дана чиме је обезбеђено учешће заинтересованих органа, организација и заинтересоване јавности.

Попуњен захтев за издавање интегрисане дозволе и пратећа документација је била доступна за коментар и мишљење, али није било достављених мишљења заинтересованих органа и организација, тј. у наведеном периоду Општинској управи Пландине, Одјељењу

за урбанизам, грађевинарство, заштиту животне средине, комуналне послове, инспекцијске послове, локално-економски развој и пољопривреду није поднета ниједна писмена примедба, нити мишљење заинтересованих органа и организација.

Дана 05.02.2021. године, надлежно Одељење је израдило Нацрт Решења о издавању интегрисане дозволе, исто објавило на сајту општине и обавестило јавност у локалном листу „Вршачке вести“ из Вршица (15.02.2021.), а било је доступно и за коментар и мишљење органима аутономне покрајине, органима локалне самоуправе, другим надлежним органима, јавним и другим институцијама и заинтересованој јавности. У току јавног увида у Нацрт Решења, није достављена ни једна примедба или мишљење заинтересованих органа и организација.

Нацрт Решења о издавању интегрисане дозволе број 501-2/2021-02-IV од 05.02.2021. године био је достављен Техничкој комисији за оцену услова утврђених у нацрту интегрисане дозволе.

Техничка комисија за оцену услова утврђених у нацрту интегрисане дозволе образована Решењем број 501-11/2020-02-IV од 04.02.2021. године, разматрала је захтев за издавање интегрисане дозволе и пратећу документацију. Узимајући у обзир да није било мишљења заинтересованих органа и организација, Техничка комисија је припремила извештај и исти доставила надлежном органу 16.03.2021. године.

На основу попуњеног захтева за издавање интегрисане дозволе и пратеће документације, узимајући у обзир да није било мишљења заинтересованих органа и организација, као и на основу Извештаја техничке комисије достављеног 16.03.2021. године у коме је дата сагласност на нацрт Решења о издавању интегрисане дозволе број: 501-2/2021-02-IV од 05.02.2021. године, надлежни орган је допој одлуку о издавању интегрисане дозволе.

За доношење овог Решења наплаћена је Републичка административна такса у износу од 158.790,00 динара за тарифни број 192, на основу члана 12. Закона о републичким административним таксама („Сл. гласник РС“, бр. 43/03, 51/03 - испр., 61/05, 101/05 - др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 93/12, 65/13 - др. закон, 83/15, 112/15, 113/17, 3/18 - исправка, 95/18, 86/19, 90/19 - исправка, 144/20).

Оператор је потврду о уплати Републичке административне таксе приложио уз захтев за интегрисану дозволу.

Поука о правном леку: Против овог решења није донуштена жалба. Оператор може поднети тужбу Управном суду и покренути управни спор у року од 30 дана од дана пријема овог решења.

Заменик начелника одељења
Наташа Боројевић

Достављено:
Оператору,
у регистар издатих дозвола,
инспектору за заштиту животне средине општине Панчево
архиви.

АНЕКСИ :

АНЕКС 1: ЛИСТА ПРИЛОЖЕНИХ ДОКУМЕНАТА

- Потврда о извршеној регистрацији и Репење Агенције за привредне регистре; Захтев за издавање интегрисане дозволе (Образац 2); Изјава о истинитости података; Доказ о уплаћеној административној такси, Политика заштите животне средине.
- Прилог 1: Решења надлежних органа; Препис листа непокретности 1403 КО Велика Греда; Копија катастарског плана; Подаци о зградама и другим грађевинским објектима.
- Прилог 2: Опис техничких, производних и радних карактеристика фарме Велика Греда; Локацијске карактеристике фарме Велика Греда; Системи управљања који се примењују на фарми Велика Греда; Оперативна документација на фарми; Списак пројеката фарме Велика Греда; Приказ објекта и материјала на фарми Велика Греда; Попис потрошача енергије на фарми Велика Греда; Места јављања емисија и испријатних мириза на фарми Велика Греда; Сировине и други материјали који се користе на фарми Велика Греда.
- Прилог 3: Извештај о испитивању квалитета амбијенталног ваздуха, Извештај о мерењу емисије загађујућих материја у ваздух, Извештај о испитивању квалитета бунарске воде, Извештај о одређивању нивоа буке у животној средине, Елаборат о испитивању регулатора притиска гаса и сигурносно одушних вентила, Уговор о спађавању природним гасом, Уговор о стручној сарадњи у области здравствене заштите живине, Уговор о пружању услуга у области безбедности и здравља на раду, Уговор о пружању услуга дезинсекције и дератизације и Уговор о пружању услуга физичког обезбеђења и заштите.
- Табеле за поређење усклађености фарме Велика Греда са захтевима најбољих доступних техника и Програм мера прилагођавања рада и активности фарме Велика Греда са условима прописаним Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.
- План вршења мониторинга.
- План мера за ефикасно коришћење енергије са енергетским акционим планом.
- План управљања отпадом уз прилог у коме се налазе Уговор о изношењу фекалија цистерном, Уговор о купопродаји секундарних сировина, Уговор о одвозу и збрињавању стајњака и Уговор о сакупљању и уништавању лешева угинулих животиња.
- План мера за спречавање удеса и ограничавање њихових последица са Планом заштите од удеса.
- План мера заштите животне средине после престанка рада и затварања постројења.

АНЕКС 2: ЛИСТА КОРИШЋЕНИХ ПРОПИСА

ЗАКОНИ:

- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 – др. закон, 72/2009 – др. закон, 43/2011 – одлука УС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018 - др. закон);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/2004 и 25/2015);
- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон и 9/2020);
- Закон о општем управном поступку („Службени гласник Републике Србије“, бр. 18/2016 и 95/2018 - аутентично тумачење);
- Закон о комуналним делатностима („Службени гласник РС“, бр. 88/2011, 104/2016 и 95/2018);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/2004 и 36/2009);
- Закон о ветеринарству („Службени гласник РС“, бр. 91/2005, 30/2010, 93/2012 и 17/2019);
- Закон о заптити ваздуха („Службени гласник РС“ бр. 36/2009 и 10/2013);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 - др. закон);
- Закон о заптити земљишта („Службени гласник РС“, бр. 112/15);
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/2006, 65/2008 - др. закон, 41/2009, 112/2015, 80/2017 и 95/2018 - др. закон);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/2009 и 88/2010);
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016 и 95/2018 - др. закон);
- Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС“, бр. 36/2009 и 95/2018 - др. закон);
- Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр. 87/2018).

УРЕДБЕ:

- Уредба о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола („Службени гласник РС“, бр. 84/2005);
- Уредба о критеријумима за одређивање најбољих доступних техника, за примену стандарда квалитета, као и за одређивање граничних вредности емисија у интегрисаној дозволи („Службени гласник РС“, бр. 84/2005);

- Уредба о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима („Службени гласник РС”, бр. 84/2005);
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС“, бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013);
- Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС“, број 111/2015);
- Уредба о мерењима емисија загађујућих материја из стационарних извора загађивања („Службени гласник РС“, број 5/2016);
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у ваздух из постојења за сагоревање („Службени гласник РС“, број 6/2016);
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 67/2011, 48/2012, 1/2016);
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 50/2012);
- Уредба о одлагању отпада на депоније („Службени гласник РС“, бр. 92/2010);
- Уредба о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Службени гласник РС“, бр. 88/2020);
- Уредба о граничним вредностима штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник РС“, бр. 30/2018 и 64/2019);
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемирања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 75/2010).

ПРАВИЛНИЦИ:

- Правилник о садржини и изгледу интегрисане дозволе („Службени гласник РС“, бр. 30/2006);
- Правилник о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе („Службени гласник РС“, бр. 30/2006, 32/2016, и 44/2018 - др. закон);
- Правилник о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објекта за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице („Службени гласник РС“, бр. 31/2011, 97/2013, 15/2015 и 61/2017);
- Правилник о ветеринарско-санитарним условима објекта за узгој и држање копитара, панкара, живине и кунића („Службени гласник РС“, бр. 81/2006);

- Правилник о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Службени гласник РС“, бр. 91/2010, 10/2013 и 98/2016);
- Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС“, бр. 33/2016);
- Правилник о опасним материјама у водама („Службени гласник СРС“, бр. 31/1982);
- Правилник о хигијеској исправности воде за пиће („Службени лист СРЈ“, бр. 42/1998 и 44/1999 и „Службени гласник РС“, бр. 28/2019);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обimu извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС“, број 72/2010);
- Правилник о листи активности које могу да буду узрок загађења и деградације земљишта, поступку, садржини података, роковима и другим захтевима за мониторинг земљишта („Службени гласник РС“, бр. 102/2020);
- Правилник о категоријама, испитивањима и класификацији отпада („Службени гласник РС“, бр. 56/2010 и 93/219);
- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службени гласник РС“, бр. 92/2010);
- Правилник о обрасцу Документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Службени гласник РС“, бр. 114/2013);
- Правилник о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање („Службени гласник РС“, бр. 17/2017).

АНЕКС 3: РЕЧНИК ПОЈМОВА И ТЕРМИНАЛ КОРИШЋЕНИХ У ОВОЈ ДОЗВОЛИ

Све појмозе у овој дозволи треба тумачити у складу са дефиницијама датим у Закону о интегрисаним спречавању и контроли загађивања животне средине, осим ако то није другачије дефинисано.

Захтев

Захтев за издавање интегрисане дозволе јесте писани акт који оператор, заједно са прописаном документацијом подноси надлежном органу ради издавања интегрисане дозволе за рад постројења.

Третман отпада

Третман отпада обухвата операције поновног искоришћења или одлагања, укључујући претходну припрему за поновно искоришћење или одлагање.

Споредни производи животињског порекла

Споредни производи животињског порекла у складу са Уредбом Европског Парламента и Савета број 1069/2009 од 21. октобра 2009. године, којом се успостављају здравствена правила која се тичу споредних производа животињског порекла и производа који од њих потичу, а који нису памсљени за исхрану људи, у које спадају: лешеви животиња, труп, делови трупа животиња, саставни делови тела животиња, производи животињског порекла и храна

Прилози	животињског порекла који нису намењени и безбедни за исхрану људи, стајљак и отпад из објекта у којима се припрема храна за исхрану људи
БАТ (BAT - Best Available Technique)	Свако позивање на прилоге у овој дозволи односи се на прилоге достављене као део ове дозволе.
Надлежни орган	Најбоље доступне технике (БАТ) - најделотворније и најмодерније фазе у развоју активности и начину њиховог обављања које омогућавају погоднију примену одређених техника за задовољавање грађевних вредности емисија, прописаних у циљу спречавања или ако то није изводљиво, у циљу смањења емисија и утицаја на животну средину као целину.
Годишњи	Надлежни орган јесте орган одговоран за спровођење обавеза у оквиру овлашћења утврђених законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, и то: Министарство надлежно за послове заштите животне средине; покрајински орган надлежан за послове заштите животне средине; орган јединице локалне самоуправе надлежан за послове заштите животне средине.
Двогодишњи	Цео или део периода од 12 узастопих месеци.
Два пута годишње	Једном у две године.
Дан	У отприлике шесамесечним интервалима.
Дневни период	Било који 24 часовни период.
Вечерњи период	Од 6.00 до 18.00 часова.
Ноћни период	Од 18.00 до 22.00 часова.
Двонедељно	Од 22.00 до 6.00 часова.
Месечно	Минимум од 24 пута годишње, у интервалима од отприлике две педеље.
Квартално	Минимум од 12 пута годишње у интервалима од отприлике месец дана.
Радни сати	Сав или део периода од три узастопна месеца почевши од првог дана јануара, априла, јула или октобра.
dB(A)	Индикатор буке је акустичка величина којом се описује бука у животној средини и изражава се јединицом децибел dB(A). (Најчешће коришћен је „A” тежински филтер, при чему се резултат мерења буке изражава као dB(A)).
Документација	Временски период током ког је постројењу дозвољено да обавља активности.
	Било који извештај, записник, резултат, подatak, цртеж, предлог, тумачење или други документ у писаној или

	електронској форми која је потребна за издавање ове дозволе.
Цртеж	Свако позивање на цртеж или број цртежа значи да је цртеж и његов број садржан у захтеву, осим ако није другачије назначено у овој дозволи.
Гранична вредност емисије	Гранична вредност емисије јесте маса изражена у облику одређених специфичних параметара, концентрације и/или нивоа појединачне емисије коју није дозвољено пресићи у току једног или више временских периода, у складу са посебним прописом.
Европски каталог отпада (EWC)	Хармонизована, не-коначна листа отпада састављена од стране Европске комисије и објављена као Одлука Европске комисије 2000/532/EС и свака накнадна измена објављена у Службеном листу Европске уније.
Постројења за одлагање отпада	Свака локација или просторије које се користе у сврху поновног искоришћења одложеног отпада.
Постројење	Постројење је стационарна техничка јединица у којој се изводи једна или више активности које су утврђене посебним прописом и за које се издаје интегрисана дозвола, као и свака друга активност код које постоји техничка повезаност са активностима које се изводе на том месту и која може произвести емисије и загађење.
Акцидент	Следећи појмови ће се сматрати акцидентом за потребе ове дозволе:
	<ul style="list-style-type: none"> (i) Ванредни догађај; (ii) Свака емисија која није у складу са условима ове дозволе; (iii) Сваки ниво прецизно наведен у дозволи који је достигнут или прекорачен; (iv) Свака индикација да је до загађења животне средине можда или сигурно дошло.
ИППЦ (IPPC - Integrated Pollution Prevention and Control)	Интегрисано спречавање и контрола загађивања.
Оператер	Оператор је свако физичко или правни лице које, у складу са прописима, управља постројењем или га контролише или је овлашћен за доношење економских одлука у области техничког функционисања постројења и па чије име се издаје интегрисана дозвола.

Одржавање

Чувати у исправном стању, укључујући и редовну инспекцију, сервис, калибрацију и поправке потребне да би постројење обављало своју функцију на адекватан начин.

Локација осетљива на ниво буке (НСЛ)

Било каква стамбена зграда, хотел или хостел, здравствена установа, васпитно-образовна установа, место за молитву или забаву, или било која друга просторија или област која захтева одсуство буке на нивоу сметње.

Локација осетљива на мирисе

Било каква стамбена зграда, хотел или хостел, здравствена установа, васпитно-образовна установа, место за молитву или забаву, или било која друга просторија или област која захтева одсуство мириса на нивоу сметње.

Органско ђубриво

Свако ђубриво осим оног које је произведено индустријским процесом и укључује стајњак, компост, тресет, хумус-глистењак, зеленишно ђубрење, осока, дрвени пеписо, биљни раствори и друге отпадне органске материје, као и испољопривредне органске супстанце као што је канализациони муль, индустријски споредни производи и остатаци из рибљака.

Стајњак

Преставља мешавину фецеса (измета), мокраће, простирике, мање количине воде која се просипа приликом напајања, остатака хране, длаке и др.

Узорак(ци)

Уколико контекст ове дозволе не указује супротно, израз узорак обухвата мерење које се врши електронским инструментима.

Атмосферска вода

Кишница која отиче са кровова и са нерадних површина (површина на којима се не одвијају активности).

Вода за прање (испирање, напајање)

Вода контаминирана коришћењем при прању дворишта и објекта за држање животиња.

Битна измена

Битна измена у раду постројења јесте промена која, по мишљењу надлежног органа, може имати значајне негативне последице по здравље људи, животну средину или материјална добра.

